ఆంధ్రభూమి వినోదవిశేషాంకము

ఆదివారం 29-8-1965

విధివంచితుడు

కథానిక

దీపాలు పెట్టబోతున్నారు. వకుళ్ళు లన్నీ మేతమేసి అతవారింటికి వంచి పుట్టింటికొస్తున్న కోడ ప్రవేశ రంకెలు వేస్తూ వస్తున్నాయి. వాకిలిని తిష్టలు ఇంట్లో పడేసి పోతోంది. చల్లని పిల్ల గాలులకి పట్టీలు కొడుతూ కిలకిలా రావాలు చేస్తున్నాయి నిహంగాలు సముద్రపు హోరుకి ప్రతిధ్వనిగా గల గల రాలాయి మణిశకలు.

రాజు బాట్లు ఇవతల పడేసి లోపలికి వస్తున్న వాడల్లా అగిపోయాడు. "నీకు వాదస్తిమన్యయ్యా. తెలిసే వినవు నువలో మనకేమిటి అడ పడచులా ప్రమవ్నావా? ఏదో వేడుకలు జరుపు కుంటూము" అన్నగొంతు విగ్గరగా విని పించింది. ప్రేక్ పేసినట్టు ఆగిపోయిన రాజుకి మనసంతా అదోలా అయి పోయింది.

"కాదులేవే తాయారు. వాకింకా ఎవళ్ళున్నారు కడుక. యథా, విధిగా శాంధవాలు జరపడమంటే వాకెంతో ఇష్టము. మీ ఒదిన పెళ్ళిలో చూసా వుగా" చిన్నగా నవ్వుతూ అంటున్నాడు మావయ్య నీకెంత ఆన్నేనయినా లోకా

గుకుంది. ఏదో అది బాధ పడుతుందని ఏడవు" గబగబా ఇడుగులు వేస్తూ వెళ్ళిపోబోయాడు మావయ్య

"అన్నయ్య వాడి మాటలు పట్టించు కోబోకురా! వేడుగుతాన్నా! వాలు రోజులుండు! అది ఎంతో బాధపడుతుంది

"వన్ను ఒప్పించడం నీతర కాదు నే చదివినావరే జానకిని చేసుకోను ఎవరూ అడగనక్కరలేదు జానకిని కూడా బాధ పడవద్దన్నానని చెప్పు" ఏమంటున్నాడో నవకే తెలియడంలేదు తడబడుతూ నడి చాడు గదిలోకి

గాడంగా నిట్టూర్పు పైపంచె దులుపు కుని మేనబుద్ధి ఒక్కమాటుచూసి వెళ్ళి పోయాడు మావయ్య అదిచూసి బావు రుమంది తాయారమ్మ.

"రాజూ! నిమ్మిటూ ఈ పనిచిన్నప్పటి నుంచి అది ఎంతో ఆశలు పెట్టుకుంటే దానికి నువ్వంటే ఎంత ప్రాణ మో తెలుసా! దానికి అన్యాయంచేస్తే ఊరికే పోదురా" వెక్కుతూ మాట్లాడుతోంది తాయారమ్మ

"ఎవరు అన్యాయం చేస్తున్నారమ్మా నేనెప్పుడు జానకిని పెళ్ళిచేసుకుంటానన్న నే ఊహూనే చేసుకోను" తలపట్టు కుంటూ భయంకరంగా చూశాడు రాజు

"చిన్నప్పటి నుంచీ తండ్రి లేకుండా పెంచింది ఇందుకేనట్రా నన్ను చంపే ఇంకోదాన్ని చేసుకో. మీఇద్దరూ ఇట్టో కళకళలాడుతూ తిరిగితే చూచుకోవా లని మరిపోయాను. మీ వాన్నేఉంటే యిట్లా ఎదిరించేవాడివ్రటా, నామాట వినేవా. పాపం అది పిచ్చిపిల్ల. నిన్ను చూస్తేనే సంతోషపడిపోతుంది. దాని ఆశను చంపకురా" ఆవేశంగా అరిచింది

తల్లి మొఖం తీక్షణంగా చూశాడు రాజు.

ఇంకోళ్ళ సుఖం కోసం నా కోరిక విడు చుకోవంటావా? నా ఆశలు ఏమిటో ఒక్కవాడివా ఆలోచించావా? ఇసం లేని బాళ్ళని చేసుకుని బాళ్ళను సుఖ పెట్టెంత త్యాగ జీవిని కాదు నాకన్నా

పులిపాక రాజేశ్వరి

మంచి వాడ్నే తీసుకొస్తాడె మావయ్య

కొడుకు మాటల్ని ఆశ్చర్యంగా వింటోంది తాయారమ్మ. ఒక్క మాట వ్యతిరేకంగా అనలేని కొడుకేనా? ఏదో బాధగా ఉందేమో? అనునయంగా చెబు దామని లేచింది రాజు గళాలుని లేచి చెప్పులేసుకుని పెద్ద పెద్ద అంగలతో చప్పుడు చేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. నిశ్శబ్దమయిన నిట్టూర్పు వదిలింది తాయారమ్మ

అగాధంలోకి దిగజారి పోయినట్టుగా ఉంది రాజుకి ఎటూ తోచక పార్కు కేసి నడిచాడు. తల దిమ్మెక్కి పోతోంది ఆలో చనతో. ఎవ్వరూలేని చోటికెళ్ళి కూరు న్నాడు. మాధవి తెల్లని బింబంమెరిసింది మన్ముఖంలో

"మాధవీ, నిన్ను విడిచి పోలేను, నీ వెక్కడున్నావరే, స్మృతిని దూరం చేసు కోను" గొణుక్కున్నాడు రాజు గిర్రున తిరిగింది మాధవితో జీవితం.

బి యస్ సి పరీక్షలు వ్రాసి, పెట్టి బేడా సర్దుకుని ఇంటికి వెళ్ళడానికి ప్రయాణం అవబోతున్నాడు

రాజ శేఖరం గారూ! మృదువుగా పిలిచింది ఒక కంఠం బయటకి వెళ్ళి చూశాడుకి రాజు. మాధవి నవ్వుతూ నుంచుంది. ప్రక్కనే ఎవరో ఒక జ్యాయి నిలుచుని ఉన్నాడు. బహుశ జాళ్ళ స్నయ్య కాబోలు వనుకున్నాడు రాజు ఆశ్చర్య పోయాడు.

లోపలికి రావాచ్చువా? నవ్వుతూ ప్రశ్నించింది మాధవి. అరెరె! రాక పోవడమేమిటి లోపలికి రండి "నడిచాడు ముందుకి. మాధవి శాలెట్లో ఎవరికి అందని పండు. రంగు రంగుల తళుక్కు లతో మెరిసి పోయె మాధవి కోసం ఎగ బడే కుర్రాళ్ళందరూ మెదిలారు మదిలో నవ్వుకున్నాడు. ఇంతకీ మాధవి ఎందు కొచ్చిందో. "ప్రయాణానికి సిద్ధ మవు తున్నట్టున్నావ్ రే?" మాధవి అన్నయ్య ప్రశ్నించాడు

"ఆ! సరీతలు అయిపోవాయిగా రాత్రి ట్రైనుకి బయల్దేరి నెళ్ళదామను కొంటున్నాను, మా అమ్మ ఇప్పటికే కళ్ళు కాయలు కాచేలా చూస్తూ ఉంటుంది" నవ్వుతూ అన్నాడు రాజు మాధవి చుట్టూ పరిశీలనగా చూస్తూ కూర్చుంది తను పనిన చిత్రాలు గోడ పక్క వేళ్ళాడదీసున్నాడు. తను కూడా పరిశీలిస్తున్నట్టు. ఆ చిత్రాలు చూశా నవ్వుతూ అన్నాడు రాజు

"అవి ఎవరు వేసినవి? బాగా మాధవి ఫొటో మలచి దృష్టితిప్పకుండా అడిగింది మా

గాడికి తప్పితే స్నేహితులతో మట్లా డుతున్నా మాధవి రూపమే తలచు కొంటూ గడిపేసి హాస్టల్ కి వెళ్ళి బాలుగు మెతుకులు నోట్లో వేసుకుని పడ్డేశాడు రూముకి ఎనిమిది గంటలకి పైన్ను పైను చూస్తే పడుకుంటాం యింది రూముకి శాళం వేసి శాళం చెవులు ఇంటావిడికి ఇవ్వడానికి బయల్దే రాడు.

"జాగ్రత్త వాయనా ప్రయాణం అదీను. మీ అమ్మగారిని అడిగానని చెప్పు" ఇంటావిడ కేకేసింది.

"అలాగేనండి కేళ్ళొస్తాను" రిక్షా పిలిచి పెట్టె బెడ్డింగ్ అందులో పడేసి కూర్చున్నాడు.

రాజు రిక్షా దిగాడో, లేదో రయ్యి మటూ వచ్చి ఆగింది చిన్నకారు ప్రక్కకు తిరిగి చూశాడు మాధవి కాళ్ళున్నయ.

"హల్లో! వచ్చేశారే వెతుక్కో కుంటూ ఇబ్బంది తప్పింది" నవ్వుతూ దిగాడు కృష్ణ పెట్టె క్రింద పెట్టేసి ముచ్చున్నాడు రాజు మాధవి మెల్లిగా దిగింది. డ్రైవరు పెట్టె దించాడు కిందికి.

లోపలికి పెట్టలోయి జగపతి ఆయన పెట్టెలు కూడా తీసికెళ్ళు "అజ్జ జారి చేశాడు కృష్ణ అబ్బే నా వెదుకుకోలేండి తీసికెళతాను" మొహమాటంగా హాండ్ బ్యాగ్ అందుకొన్నాడు రాజు

బెడ్డింగ్ పెట్టె ప్లాట్ ఫారమ్ మీద పెటి వచ్చాడు డ్రైవరు, టిక్కెట్టు తీసుకొచ్చాడు రాజు.

మీరు గుంటూరు లో పైను మా రా లా? ప్రశ్నించాడు కృష్ణ గుంటూరులో మా అతయ్య ఉందండి అవిడ ట్లో ఎప్పుడూ దిగి వెళ్ళడం అలవాటు ఈసారి కూడా వెళ్తాను.

ఆల్ రైట్! అయితే మరి తహోయి గుయి న కూత పెడ్తూ ఆశతో ఎదురు చూసున్న ప్రయాణీకుల కళ్ళను మిరు మిట్లుగొలుపుతున్నట్టు వేడి నిట్టూర్పుల్లా నిమ్మలి గముల వెదజల్లుతూ. ఇడు

(మిగతా 6 వ పేజీలో)

ఉపక్రమణిక

ఇది ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్ర నిజానికి "వాఙ్మయ చరిత్ర అని అనవలయును. పారమ్పర్య చరిత్ర యనియు పనవాదు. పాఠారణముగా నొక భాషలోని ఏ రెండు శబ్దములను పర్యాయ్నవా ఏక రూపమైన అర్థమును చెప్పవు. ఒక శబ్దము రెండు మూడర్థములను చెప్ప వచ్చును. స్థూలదృష్టికి పర్యాయ పద ములవలె నున్నవి విచారింపబడినచో సూక్ష్మ సూక్ష్మములైన భేదములతో నున్న తదర్థము యొక్క బహుముఖము లను చెప్పుచున్న పైరుకపడును సాహి త్యము. పారమ్పర్యము వాఙ్మయమున గతార్థములగును గాని వాఙ్మయ మా రెండింటను కాదు సాహిత్య చరిత్రమని ఈ సంపుటములలో ప్రాయబడు విష యమంతయు సాహిత్య విషయము కాదు. అంతయును వాఙ్మయ విషయ మగును.

ఈ గ్రంథనామమునకు విశేషణ ముగా నున్న సమగ్ర శబ్దము కూడ విచారింపవలసినదే యగుచున్నది అప్పుడు సమస్త, సంపూర్ణ శబ్దార్థము లును సంభావ్యములగును ఈ సంపుట ములు ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రమున సంపూర్ణముగా చెప్పుటలేదు మొదట కొని తుది వాక చెప్పుచున్నవి అంత మాత్రమే. సమగ్రమనగా నిదియే యర్థము ఒకచోట కూర బడినదిగనుక ఈ ఆంధ్ర సాహిత్యము సమస్తముకూడ కావచు ను సమగ్రమైనది సంపూర్ణము గూడ గుట అంత తేలికకాదు

ఇంతవరకు ఆంధ్ర సాహిత్యమునకు నొకచోట సమగ్రమును సంపూర్ణమును నైన చరిత్రలేదు. నిజమునకిట్టి పనికి విశ్వ విద్యాలయములు-ప్రభుత్వము లు అకాడమీలు పూనుకొనవలయును అని చెబుగుచేశమున యంతట్టి స్థితి ఇంకమ కలుగలేదు కలుగనప్పుడు ప్రచురణ సంస్థలై నను పూనుకొనవలయును అని పూనుకొనవు అని వ్యాపారదృష్టికలవి ఇటి గ్రంథములలోని పెట్టుకొన్నచో దెబ్బతినగలమన్న ఇంకుకలవి ఈ ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్ర సంపుటములను వ్రాయు

"సమగ్ర ఆంధ్రసాహిత్యం": సమీక్ష (1)

—డాక్టర్ కేతవరపు రామకోటిశాస్త్రి

రింపబూనిన శేషాచలం అండ్ కంపెనీ సాహసము చేసినదనియే చెప్పవలయును సత్కార్యార్థము చేసిబడిన సాహసా మును లోకము ప్రశంసించితీరును.

ఈ సాహిత్య చరిత్ర సంపుటములను వ్రాయుచున్నది శ్రీ ఆరుద్ర అయన దేశమున ప్రసిద్ధుడు అభ్యుదయకవిగా. సమీక్షా రచయితగా మంచి పేరు సంపా దించుకొన్నవాడు. ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రము సామూలాగ్రముగా వ్రాయ గలిగినంత శక్తిమంతుడు. పరుగుపరుగులోన్న చిప్పునలె ఇంతకాలము పనిచేసి ఒక్క సారిగా బయటపడి శ్రీ ఆరుద్ర దేశము వాళ్ళగ్రహ చేతము చేసినాడు పిల్లికి మెడలో గంటకట్టబడినది. ఇకనైనను జాగ్రత్తపడవలసినవారు పడవలయును

శ్రీ ఆరుద్ర చెయితిరిగిన రచయిత గంగాప్రవాహమువలె ప్రాసికొనిపోగ లడు ఇంత ప్రవాహ వేగము న వ్రాయుటకు ప్రాచీనదేచుకొన్న విష యము వాకాపి జీర్ణము కావలయును ఆంధ్రసాహిత్యమును సామూలాగ్రమిట్టు జీర్ణించుకొన్న వ్యక్తిచేసినగలము? ఆంధ్రసాహిత్యమునకు చేయగలిగినంత సహాయపడగలము చేసిన ఆరుద్రకు మోదములొరసిన ఆంధ్రావళి వదా కృతజ్ఞమై యుండగలదు. వాస్తవో దర్శనీయమైన పూనికతోచేసిన ఆరుద్రయు గుయించిన శేషాచలం కంపెనీ వారున వ్రందేహముగా నభినందనీయులు.

పూనికచేయబడిన పని చేయబడవలసి నట్లు చేయబడినదా అయి విచారింప వలయును ఇదట పూనికతోచేసిన-చేయిం చినవారి ఆదర్శము నెరుగవలయును పాహిత్య పిపాసగల పాఠారణపాఠకులు ఆంధ్రసాహిత్య చరిత్రము నెరుగగో రచో నువియోగపడగల గ్రంథమున ప్రకటించుట ప్రశాళకుల ఉద్దేశము ప్రజానీకానికి సమగ్రాంధ్ర సాహిత్య చరిత్రను పరిచయముచేయ ఉద్దేశితు లంకల్పము అయినచో సుహృదయుల దృక్పథమును నొకటియే యవపడ్తును ఒకటి గనుకనే ఈ సంపుటములకు శీ పరంపరగా వచ్చుచున్నవి మరి ప్రజానీ కమూపమైన సాధారణపాఠకుల సాహిత్య పిపాస ఎంత గాఢమో కావన్నాత్రపు ప్రమాణాధ్యమే ఈ సంపుటముల యందలి రచనయు. సాధారణ పాఠకుల సాహిత్య పిపాస ప్రసిద్ధకవుల కావ్యము లను-అందును లేలికపాటి చమత్కార ములను ముఖ్యముగా శృంగార వర్ణన ములను స్థూలముగా పానందించు దశను దాటిపోదు. అందువలన ప్రసిద్ధ కవులకృతులే వారి

"సమగ్ర ఆంధ్రసాహిత్యం" సంపుటములు

రచన: ఆరుద్ర. ప్రచురణ: శేషాచలం అండ్ కంపెనీ, మద్రాసు. సికింద రాబాదు వెల: ఒకొక్క సంపుటం రూపాయలు.

కావ్యంత మక్కరలేదు కనుకనే విరా టోద్యోగములో భారతము పూర్తి యగుట-తృప్తియా శ్వాసము దాటిన మనుచరిత్రమునకు గడనలేక పోవుట-పారిజాత పవారణము ప్రథమాశ్వా సవరనమతో పరిసమాప్తమగుట-పోతన్న గారి దశమ స్కంధమున కన్న వలుకు బడి మిగిలిన బాటికి లేకపోవుట, శి శుపాలు చాటువులకున్న యాదరణ వానికి గ్రంథములకే లేక పోవుట-అందును శృంగార వైపథము తప్ప మరొకటి అక్కర ఒట్టక పోవుట-నిగమ శర్మ కథ తప్ప పొండురంగ మహాత్మ్యము పరి పారింప బడుటయును ఈ విధముగా చాలా చెప్పవచ్చును ఇట్లు సాధారణ పాఠకుల సాహిత్య పిపాసకు దగినవి మాత్రమే వానిని అది సాహిత్య చరిత్ర కాదు సాహిత్య చరిత్రము నెట్టు వ్రాయవలయునో అట్టుగా వ్రాయ వలయునని సంపుటములయందున్నది ఆ ప్రయత్నము యొక్క స్వరూప స్వభావములగల మేలు కీళ్ళు ఇయా సంపుటములను కిడివిధిగా పరిశీలించు నపుడు చెప్పబడును.

సాహిత్య చరిత్రము చెప్పుడును కాల క్షేపమునకు కాదు. కావలయుననుకొన్న శబ్దగల బుద్ధిమంతులకది వలయును. ఎట్టి చారిత్రక పరిస్థితులుగల దేశములో ఎట్టి స్థితిగతులుగల సంఘములో నెట్టి పరిణామ శీలమైన కాలములో నెట్టి వాఙ్మయమువుట్టి, తద్భాషా సాహితీవ ముల యభ్యుదయ ముపై నెట్టి ప్రభావ మును పరచివలియు వెరుగుట. దాని యోగాముల వాలోచించుట. ఆ జాడను బట్టి భాషా సాహిత్యముల లోతులను ముట్టి, రసభూముల రామణీయకమును చవిపవట్టుల సారవిహీనతను, ఉచిత మర్యాదను పోపప శకముగా నిరూపించు చుట సాహిత్య చరిత్రమును రచించుట ఈ సంపుటముల యందిందు చెప్పబడిన మొదటి లక్షణములు కొన్నియున్నవి

ఆంధ్ర దేశపంపరకు శ్రద్ధగా చేసి నట్లే కాని ఇంకను చేయవలసిన పన లున్నవి. సాహిత్య ప్రక్రియా వైవి ధ్యము లక్షణమెరిగి అయాకవుల గ్రంథ ము బాహ్యంతముగా విచారించి కవి త్వపు విలువలను తేల్చి, భాషా విభవ మును ప్రకటించి యుండవలసినది ఏ ఏ కవులను గూర్చి ఏ ఏ అంశములు విచా రించి చెప్పవలసి యున్నవో వానిని వెదికి యుండవలసినది సాహిత్యమర్యా దలలోతుల అంతర్యము నెరగినస్వతంత్ర బుద్ధి ఇంకను నిశితముగానుండవలసినది ఈ విధముగా వాలోచించుచుపోయినచో చెప్పుడును ఏదో ఒకటి ఉండకుండనే యుండును మరొక్క విషయము చెప్ప వలయును. విషయముయొక్క ఉదా త్తతమబట్టి విభ్యాసమునందును నిశిత జాగ్రత్త ఉండవలయును. అపామాణి రచనవలె ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రరచన యుండరాదు. పూర్వ పూర్వ సంపుట ములయందు నిలకడతక్కువగానున్నది జాగ్రత్తయును తక్కువే. పండితుల పేరు ప్రసిద్ధులు వేరు అన్న ధోరణిని ఎడ నెడ పండితులను చులకనచేయుచు వ్రాయుట ఇటి గ్రంథముల యాదరణకి భంగము మూర్ఖాదర్శధ్వనులువచ్చు ప్రకరణముచూచి పండితశబ్దము వాడుట మంచిదికాదు. ఇన్ని సంపుట ముల సాహిత్యచరిత్ర ప్రాసిన ఆగ్రంథ కర్తకు నొకే మంత్రమును పఠించవలసి నదియు ముందుగా తెలుపుడు చేయబడ నందున ఆ విషయమాయా సంపుటములు చూచినపిదప విచారింపబడును. కృతులు లభించిన లభించని-పెద్ద చిన్న కృత యితలందరను ఇందు ప్రవేశార్హతకలిగి యున్నారని మాత్రము మొదటి రెండు సంపుటములనుబట్టి చెప్పవచ్చును. 1290 సంవత్సరముతో కాకతీయ యుగము సమాప్తమగుచేసి, తరువాతి పద్నాలుగు యుగము 1887తో పూర్తిగా ముగిసినపుడు నడుమగల పలువది యారేండ్లమైనట్లు? ఈ కాలమున శేషము నెవరును పాలింపనేలేదా? లేక కవులే లేరా? దాదాపు అర్ధసహస్రాబ్దములాలము నట్లు గాలికి వదలబడెనా. దాని నటో ఇట్లు కలపి గడింపవలేవలయును.

ఇక కవులను కృతులను గూర్చి చెప్పుచో దేశకాలముల చర్చ, కర్తృత్వ వివాదములు మితములును అమితములునుగాక యుండుట యొక మంచిగుణము కృతివిమర్శనమున నన్నయ్యల పట్టికలచిప్పుట పద్యములు మెత్తం సంఖ్యలనిచ్చుట ఇత్యాదులు మెచుకోదగినవేకాని. కొన్ని కృతుల గుండున్నఅసలువిషయము ఫలాపాలని చెప్పకుండగనే అక్కడక్కడి పద్యము లెత్తి యుదాహరించుట ఆహా ఓహో లతో తెలుగు నడకాలములని జాతీయ ములని సమాసములని చూపించుచు, కొన్నిచోట్ల జాటినొకచో చేయుచు వాసిపెట్టుట కృతివిమర్శనమునకాదు ఆ సంతకాలేదు ఇదేవిధి ప్రతికవి విషయమునను నవలంబించుట యు మరి తముకాదు. కావ్యగ్రంథమును గూర్చి వ్రాయుచున్నాడో అ గ్రంథముపాలూ లాగ్రము ఉపకారములు పఠించి, అందలి ఉపవిషయములకు సంబంధిం చిన సంకేతములను విచారించుచు పోవుట శక్తిమంతుగా వ్రాసి అంతిమ్మ ను మాచించవలయును ఏడుగురకు విద్యా ము కు నొకే మంత్రమును పఠించవలదు కదా? అట్టి పనిని శ్రీ ఆరుద్ర ఇందు పెటు

(మిగతా 4వ పేజీలో)

'అమ్మా! కథచెప్పవా?'

అన్నిటికీ ఒక కాలమున్నట్టు కథలు చెప్పటానికీ ఒక కాలముందికాబోలు ఎండకాలం వచ్చేవరికి పిల్లలు కథలు చెప్పేవారిని పనిగట్టి వారి చుట్టూ చేరు కూర్చుంటారు. ఇలాగే ఏ ఎండాకాలపుపొయిం తర్లోపల గదిలో వేడి భరించ వలసి వాకుంటే ఆరు బయట చాపపరచుకుని పడుకున్నాను. కొబ్బరి చెట్ల గాలికి ప్రాణం హాయిమనిపించింది, ఎవరైనా ఒక కథచెబితే బాగుండు పనిపించింది. వాకే! ఇంతలో మా పిడేళ్ళపాప వరు గెత్తుకుంటూవచ్చి "అమ్మా! బాకొకకథ చెప్పవూ!" అంటూ నా పక్కన పడు కుంది కథ చెబితే తిన్నగా వింటుందా ఏం? పదాలతో యత్న ప్రశ్నలు వేసి కథా కథనాన్ని తన ప్రశ్నల కమగు ణంగా మార్చేసు కుంటుంది! "ఏమో పోవే, నీకు చెప్పటం వాకు చేతకాదు ప్రశ్నలతో ప్రాణం విసిగించేస్తావు" అన్నాను "ఈ రోజుచూడు బట్టు "ఊ" కొడుతూ వింటాను ఒక్క ప్రశ్నకూడా వేయను ఒక్కటి చెప్పమ్మా! మళ్ళీ అడ గను"అని గోము చేసింది ఇక తప్పు తుందా? సరే అని మొదలెట్టాను అనగాఅనగాఒకఊళ్ళో ఒకరాజుఉరాజు కోరాణి. ఆరాణి అందాలరాసి వాళ్ళకు యిద్దరు ఆడపిల్లలూ ఒకమగపిల్లవాడు ఇలా వుండగా రాణికి చాలా జబ్బుచేసి చచ్చిపోయింది, రాజుకి రాణి అంటే ప్రాణం ఎంతో పడ్డాడు రాజ కార్యా లన్న మరిచిపోయి ఎప్పుడూ రాణిని గురించే ఆలుకుంటూ విచారంగా వుండే వాడు. మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకుంటే రాజు మునుపటికి పల్లే పంతోమంగా వుంటా డని ముఖ్య మంత్రి రాజును మళ్ళీపెళ్ళి చేసుకోమని పలహా యిచ్చాడు. రాజు గారి అజ్ఞఅయితే దేశ దేశాల రాచ కన్యల చిత్రపటాలు తెప్పిస్తానన్నాడు. రాజేమో "వాకా మళ్ళీపెళ్లి! ఇందు మతిదేవి స్థానంలో (అదిరాణి పేరులే!) ఇంకోరాణా? అది ఎన్నటికి జరగదు వా పిలఅకొక వివతితల్లిని తెచ్చివాళ్లను బ్బాలపాలుచేయటం నా మనసెన్నటికి ఒప్పుకోదు" అనేవాడు

ఇదేంటి తెప్పా పాప యింతబుద్ధిగా మౌనంగా కథ వింటూంటే అని అను కుంటూవేవున్నాను.

అదివరేగానీ అమ్మా! మన పక్క యింటి రేణు, శ్యామ్ వాళ్లున్నారె వాళ్ళు అమ్మమ పిన్ని అని ఎందుకు పిలుస్తారు?

"పిన్ని కాబట్టి అన్నాను" యథా లాపంగా.

"మరి వాళ్ళ అమ్మో!

ఈ సంభాషణ అంటేటో ఆపుచేయా లని మరి "నీకు కథవొద్దు పో" అన్నాను "చెప్పు చెప్పవలె" అంది

ఇలా కొంతకాలం గడిచింది, రాజు మాత్రం చనిపోయిన భార్యను తలచు కోని తుడి చాక చెప్పుచున్నవి అంత మాత్రమే. సమగ్రమనగా నిదియే యర్థము ఒకచోట కూర బడినదిగనుక ఈ ఆంధ్ర సాహిత్యము సమస్తముకూడ కావచు ను సమగ్రమైనది సంపూర్ణము గూడ గుట అంత తేలికకాదు

ఇంతవరకు ఆంధ్ర సాహిత్యమునకు నొకచోట సమగ్రమును సంపూర్ణమును నైన చరిత్రలేదు. నిజమునకిట్టి పనికి విశ్వ విద్యాలయములు-ప్రభుత్వము లు అకాడమీలు పూనుకొనవలయును అని చెబుగుచేశమున యంతట్టి స్థితి ఇంకమ కలుగలేదు కలుగనప్పుడు ప్రచురణ సంస్థలై నను పూనుకొనవలయును అని పూనుకొనవు అని వ్యాపారదృష్టికలవి ఇటి గ్రంథములలోని పెట్టుకొన్నచో దెబ్బతినగలమన్న ఇంకుకలవి ఈ ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్ర సంపుటములను వ్రాయు

అబ్బ! ఏంప్రశ్నలే! పన్నాగానూ వుం డదు. లావుగానూవుండదు పొడుగ్గానూ వుండదు పొట్టిగానూ వుండదు సమంగా వుంటుంది" "రేణూ శ్యామ్ వాళ్ళ అమ్మను చూశావా?"

"శ్యామ్ ఏం చూస్తాడే పాపం! వాని రేణుకుమాత్రం తెలుసు జ్ఞాపకం పు దో లేదోమరి! అది కూడా చాలా చిన్నది దానికి వాలుగేళ్ళు కూడా నిండలేదు పాపం!"

"అమ్మా! వాళ్ళ అమ్మ చాలా మంచిదా?"

"అవును అమె చాలా మంచిదివాళ్ళ ఎంతో స్నేహంగావుండేది కాబట్టి నా వస్తువులు మాట్లాడితే చాలా నెమ్మ దిగా, వరళంగా మాట్లాడేది'

వరళంగా అంటే,

"అరచి గొడవ చేయకండా అన్న మాట"

"పాపం వాళ్ళ అమ్మవుంటే ఎంత బావుండేదికదు?"

"ఏం? నీకు వాళ్లపిన్ని వద్దలేదా ఎం?" అమ్మ నవ్వుకుంటూ

"మొన్న శ్యామ్‌బడికెళ్ళకు తయారు కాకుంటే బాగా కేక లేసి ది వాడు ఏడుస్తూ బడికి పోయాడుపాపం! చికట పడ్డాక కూడా యింటికి తిరిగి రాలేదని రేణును బాగా చీవాట్లుపెట్టింది. వాళ్ళ అమ్మేవుంటే మరి అంతగా కేకలేసేదా చెప్పు?"

"నేను నిన్ను కోప్పడటంలేదూ ఒక్కో పారి కొట్టనుకూడా కొడతానగదే?

ఏమో! అమ్మంటే అమ్మకదే! వుంటే ఎంత బావుంటుంది!" సరే ఈ సంగతి యింకొద్దులే కాని కథ చెప్పు

ఎంతవరకు చెప్పానేంటి?

అయ్యో! మధ్యే మరచిపోయావా? అని పకపకనవ్వి మంత్రి రాకన్య చిత్ర పటంతెచ్చి రాజుకు చూపించలేదూ? ఇక చెప్పు "ఊ" అంది.

రాజుపటాన్నిచూసేమిరాచూడనన్నాడు మంత్రి కాలాలజవంతంచేశాడు చినరకు ఎట్లా అయితేనేం మంత్రి గెలిచాడు. రాజు పెళ్ళాన్ని చూశాడు. పటంలో అమ్మాయి చాలఅందంగావుంది ఏరాజు కూడురమ్మాయిఅన్నాడు రాజు" "రాజుకు కొంచెం శ్రద్ధకుదిరింది కథలాలి పంతో పిలిచి ఈ పెళ్ళికి రాజు వెలుగైనా పొప్పించాలని మంత్రి... పాపం ఎంతకూ "ఊ" కొట్టకపోతే నిద్రపోయిందా ఏం అని చూచుకుకదా పాప అమాయకంగా నిద్రపోతూంది! చిన్నపిల్లలకు ఎంత త్వరగా నిద్రవస్తుంది!

(మిగతా 4వ పేజీలో)

ఈవారం గ్రహబలం

29-8-1965 నుండి 4-9-1965 వరకు

రచన: రి ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ అస్ట్రాలజీ, చిక్కడపల్లి మెయిన్ రోడ్, హైదరాబాద్-20

మేషం

(అశ్విని, భరణి వృత్తిక 1)

మీ ఆర్థికపరిస్థితి గతంలోకంటె యీ వారంలో చాలా మెరుగైనదిగా ఉంటుందని నిశ్చయంగా చెప్పవచ్చును. మీ వృత్తి వ్యాపార ఉద్యోగాలు త్వరిత గతిని పురోగమిస్తూ ఉండగలవు. మీ వృత్తి వ్యాపారాలలో మీరు తలపెట్టిన అభివృద్ధినిగూర్చి యీవారంలో కొంత విలువైన వస్తు సామగ్రినికూడా కొనుగోలు చేయగల సావకాశం లేకపోలేదు. కోర్టుకు సంబంధించిన విషయాలలోనూ స్పెక్యులేషన్‌లోనూ విజయం మీకే లభించగలదు. ఈవారం యొక్క ఆద్యంతాలలో మినహా మిగిలిన అన్ని రోజులలోనూ కుటుంబ వాతావరణం చాలా ప్రశాంతంగానూ, సౌహార్దాకరంగానూ ఉంటుంది. నమ్మవచ్చును దగ్గర బంధువులుగాని, ఆత్మీయులైన స్నేహితులుగాని యీ వారపు మధ్యభాగంలో మీ గృహానికి విచ్చేసి మీవల్ల సత్కారాలు పొందగలుగుతారు. మీరు తలపెట్టిన కార్యకలాపాలన్నీ కొంతవరకు అనుకూలమైనవి. మీకు విజయాన్ని పాదించి పెట్టగలవనటంలో సందేహం లేదు. మీరు మీ కార్యకలాపాలలో అభివృద్ధికొరకు తలపెట్టిన పథకాలన్నీ యిప్పుడు కార్యరూపం దాల్చుగల సావకాశం ఉంది.

వృషభం

(కృత్తిక 2,3,4, రోహిణి మృగశిర 1,2)

ఈవారం మీకు ఎన్నో రీతులుగా అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని ఏర్పాటు చేయగలుగుతుంది. సమాజంలో ఉన్నత స్థాయిని పాదించుకున్న వ్యక్తుల సహాయంవల్ల మీరు తలపెట్టిన పనులన్ని సులభతరంగానూ, పోత్సాహకరంగానూ ఉంటుంది. నమ్మవచ్చును దగ్గర బంధువులుగాని, ఆత్మీయులైన స్నేహితులుగాని యీ వారపు మధ్యభాగంలో మీ గృహానికి విచ్చేసి మీవల్ల సత్కారాలు పొందగలుగుతారు. మీరు తలపెట్టిన కార్యకలాపాలన్నీ కొంతవరకు అనుకూలమైనవి. మీకు విజయాన్ని పాదించి పెట్టగలవనటంలో సందేహం లేదు. మీరు మీ కార్యకలాపాలలో అభివృద్ధికొరకు తలపెట్టిన పథకాలన్నీ యిప్పుడు కార్యరూపం దాల్చుగల సావకాశం ఉంది.

మిథునం

(మృగశిర 3,4, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3)

ఈవారపు ప్రథమార్థభాగంలో మీ కార్యకలాపాలకు కొన్ని ఆటంకాలు ఎదురైనప్పటికీ నిరాశపడనక్కరలేదు. అనేక సమస్యలకు పరిష్కార మార్గాలు వెతకి కనుగొనవలసిన అవసరం కలుగవచ్చు. కాని అన్ని విషయాలూ ద్వితీయార్థభాగంలో చక్కదిద్దబడగలవు. మీ ఆరోగ్యంలో లోపం కలుగకుండా మాత్రం జాగ్రత్తపడటం చాలా అవసరం. మీ వృత్తి వ్యాపార, ఉద్యోగాలలో తలయెత్తిన చికాకులపరిష్కారంగురించి ఆలోచిస్తూ మీ సమస్యాన్ని వ్యధా పుచ్చకండి. ఆర్థికంగా మొదటి సగభాగంలో యిబ్బంది కలిగినప్పటికీ రెండవ సగభాగంలో మీకవసరమైన డబ్బుతో బలగటంచేత మీయిబ్బందులు తొలిపోగలవు. మీ కుటుంబ వాతావరణం కూడా మొదటి సగభాగంలో ప్రశాంతమైదిగాకనుపించకపోవచ్చును. మీ కుటుంబమందలి వ్యక్తులఆరోగ్యం కాని, మీ కుటుంబమందలి వ్యక్తులకూ, మీబంధువులకూ కూడా మీ ఆరోగ్యం కూడా కొంత లోపం కలుగగల సూచనలున్నవి. కనబడుతున్నాయి. మిగిలిన అన్నిరోజులూ మీకు మనఃపాలనం అందజేసుకోగలవిగానే ఉంటాయని మీరు విశ్వసించవచ్చును. ఈవారంలో మీ ఆర్థిక పరిస్థితి చాలా సంతృప్తికరంగానే ఉంటుంది. కోర్టుకు సంబంధించిన విషయాలలోనూ స్పెక్యులేషన్‌లో తప్పకుండా ద్వితీయార్థభాగంలో మీకు విజయం లభించగలదు. మీ కుటుంబమందలి వ్యక్తుల ఆరోగ్యం విషయాలు మీకివారంలో తగినంత శ్రద్ధ వహించవలసిన అవసరం ఉండవచ్చు. కాని మీకివిషయంలో అందోళన చెందవలసిన అవసరం మాత్రం ఉండదు.

మీనం

(పూర్వాభాద్ర 4, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి)

యిప్పటివరకూ మీ ఎదుట నిలిచి మిమ్మల్ని నిరుత్సాహపరుచుచున్న చిక్కుప్రశ్నలు యిప్పటినుండి దూరమై మీ మనస్సునకు విశ్రాంతి నికలుగజేయగలవు. మీ భవిష్యత్తులో మీరువిజయాలను పాదించగలుగుతారని నమ్మకం మీకివారంలో దక్షిణదిశ నుండి గాని నైఋతి దిశనుండిగాని మీకైవాహకుటుంబార్థులందగల సావకాశం ఉంది. ఆర్థికవిషయాలలో మీకేమీ యిబ్బందులు అనిపించదు. మీ కుటుంబ వాతావరణం ఈ వారంలో మీకు చాలా ప్రోత్సాహాన్ని యిస్తేదిగా ఉంటుందనటంలో సందేహంలేదు. ఏ విషయాలలోనైనా మీదేపై చెయిగా ఉంటుందని దృఢంగా చెప్పవచ్చును.

ధనుస్సు

మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1)

ఈవారపు ప్రథమార్థభాగంలో మీ కుటుంబ వాతావరణం మీకన్నివిధాలా ప్రోత్సాహాన్ని, సౌఖ్యాన్ని అందజేయగలదిగానే ఉంటుంది కాని ద్వితీయార్థభాగంలో మీ కుటుంబమందలి వ్యక్తుల ఆరోగ్యంలో కొంత లోపం కలుగటమూ, దాని మూలంగా మీరుకొంత అందోళనచెందటమూ జరుగగల వీలున్నది. ఈవారమంతా ఏదోరీతిగానో గొప్పగానో మీచేతికి డబ్బు అందుతూ ఉంటుంది. మీ వృత్తి వ్యాపార ఉద్యోగాలు యథారీతి పురోగమిస్తూ ఉంటాయి మీరు గతంలో చేసిన అప్పులు యీ వారంలో కొంతభాగమయినా తీర్చివేయగల సావకాశం ఉంది. స్పెక్యులేషన్‌లోనూ కోర్టుకు సంబంధించిన విషయాలలోనూ యీ వారపు ప్రథమార్థభాగంలో మీకు విజయాన్ని పాదించి పెటగలుగుతుంది. యింత కాలమూ నిలిచిపోయి ఉండిన పనులు మరల ప్రారంభింపబడి త్వరితగతిని పూర్తిచేయబడే ప్రయత్నాలు జరుగగలవు. మీరు తలపెట్టిన పథకార్యకలాపాలలోనైనా అప్పుడప్పుడు ఆటంకాలు ఏర్పడినప్పటికీ మీరేమీ నిరాశ చెందనక్కరలేదు. మీ భవిష్యత్తు బాగుందని మీలో మీకు నమ్మకం కలుగుతుంది. అలాగే మనూరు రెండువారాలలో మీ ఆశయాలు నెరవేరటమూజరుగగలదు.

మకరం

(ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1,2)

మీ గృహనిమిత్తంపైగాని, మీవృత్తి వ్యాపార అవసరాలు నిమిత్తంగాని ఈ వారాంతంలో మీద కొన్ని విలువైన వస్తువులను కొనుగోలు చేయడం జరుగగలదు. మీ వ్యాపారమూలకంగానూ, స్పెక్యులేషన్ ద్వారానూ, మీరు మంచి లాభాలు పొందగల సూచనలు కనబడుతున్నాయి కోర్టుకు సంబంధించిన విషయాలలో మొదలు కొంత వ్యతిరేకత కనబడినప్పటికీ అంతిమ విజయం మీకే లభించగలుగుతుంది. పరిస్థితులకు అనుకూలంగా మారిపోవటం అలవాటు కావటంచేత మీ కుటుంబ వాతావరణాన్ని సాధ్యమైనంత సుఖదాయకంగా చేసుకొనగల్గుతారు. మీకుటుంబములోని వ్యక్తులందరూ ఆరోగ్యంగా ఉంటూ ఉత్సాహవంతంగా ఉండటంచేత మీ మనస్సునకు ఆనందంలభిస్తుంది. మీ కార్యకలాపాలన్నింటిలో మీ ఆరోగ్యంలోనూ కూడా యీ వారంలో అభివృద్ధి కనబడుతుంది యిదివరలో మీ ప్రణాళిక విధాలుగా ఎదురవుతున్న వ్యతిరేకత యికముందు కనుమరుగవుతుంది. రాబోయే వారంలో మీ కన్నిరీతులుగానూ ఆనందోత్సాహములకలగగలదు.

కుంభం

(ధనిష్ఠ 3,4 శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3)

ఉన్నత స్థాయిగల వ్యక్తుల సహాయాన్ని పొంది మీరు మీ వృత్తి వ్యాపార ఉద్యోగాలకు సంబంధించిన విషయాలలో కలుగుతున్న చిక్కులను దూరం చేసుకోనగలుగుతారు. కాలం మీకన్నివిధాలా అనుకూలంగానే ఉన్నదని చెప్పటంలో సమాత్రిమూలం లేదు. కాని యీవారంపు పూర్వార్థభాగంలో మీరాశించినంతగా విజయం మీకు లభించకపోవచ్చును. గమనించండి మీ ఆరోగ్యంపై కూడా కొంత లోపం కలుగగల సూచనలున్నవి కనబడుతున్నాయి. మిగిలిన అన్నిరోజులూ మీకు మనఃపాలనం అందజేసుకోగలవిగానే ఉంటాయని మీరు విశ్వసించవచ్చును. ఈవారంలో మీ ఆర్థిక పరిస్థితి చాలా సంతృప్తికరంగానే ఉంటుంది కోర్టుకు సంబంధించిన విషయాలలోనూ స్పెక్యులేషన్‌లో ఈవారపు ద్వితీయార్థభాగంలో మీకు విజయం లభిస్తుంది మీ కుటుంబమందలి వ్యక్తుల ఆరోగ్యం విషయాలు మీకివారంలో తగినంత శ్రద్ధ వహించవలసిన అవసరం ఉండవచ్చు. కాని మీకివిషయంలో అందోళన చెందవలసిన అవసరం మాత్రం ఉండదు.

మీన ప్రశ్నకు జవాబు

1. కలంరయ్య మాదన్న పేట :- ఉపాధ్యాయవృత్తి -
2. జి ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం-గుంటూరు ప్రదేశం తర్వాత - కాగలసావకాశముంది.
3. ఆ హరిబాధబాబు, హైద్రాబాదు - మూడు నెలలలో.
4. పి. కృష్ణారావు. లేపంచర్ల:- అక్టోబరు మొదటి వారములో రావచ్చును
5. యు. రామచంద్రరావు సంధ్యాల పల్లె సంవత్సరం.
6. పి. మల్యాదాయ నిజామాబాదు :- 1966 ఫిబ్రవరి మార్చినెలలో
7. గుండు పరశురాములు హైద్రాబాదు. పాలుగైదు నెలలు పట్టవచ్చును.
8. కృష్ణచంద్రపాత్రో. హైద్రాబాదు - ఆత్మవిశ్వాసము తీవ్రప్రయత్నమూ ఉంటే సాధించ లేనిదీ లేదు.
9. ము. పాండురావు హైద్రాబాదు- మీ వివాహం రోజులలో జరిగేదై తే మీకే తెలుస్తుంది కదా?
10. కె. వీరేశం హైద్రాబాదు:-పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ అవుతుంది
11. డి నరశింహారెడ్డి హైద్రాబాదు:- 1967 లో గాని లభించకపోవచ్చును
12. వి నర్సింలు కోగిపేట :- టీచరు ట్రైనింగ్‌లో చేరగలవిల్లున్నది.
18. జి అంజయ్య కోగిపేట :- స్థానచలనము సూచింపబడుతున్నది.
14. యం నర్సింలు కోగిపేట :-సందేహము లేదు
15. ఆర్. విఠోలు, కరీంనగర్ :- అతిశీఘ్రప్రయత్నము వల్ల లభించగలదు
16. ఎస్ వారాయణరావు విజయనగరం 1966 లో మీ ఉద్యోగంలో మార్పు మీరు కోరుకున్న ప్రదేశమునకే జరిగి జరుగును.
17. జి శ్రీరాంరెడ్డి నెరుగుగుట్ట:- వ్యాపారస్తులు కాగలరు.
18. ఆర్. హరికిషన్ రావు కోగిపేట:- సందేహంలేదు.
19. డి. జగదీశ్వర్ హైదరాబాద్:- మీకు మగ సంతానము ఆడ సంతానము కూడా ఉండును.

కూపను

పేరు ....
జననసలము, సమయము. తేదీ ....
ప్రశ్న వ్రాయుచున్న సమయము, తేదీ ....
ప్రస్తుతపు వృత్తి, మరియు చిరునామా ....
ప్రశ్న ....

(మీ జాతక చక్రము ఉన్నయెడల దీనితో జతపరచండి)

విధి వంచితుడు

(3వ పేజీ తరువాయి)

చూలాలిలా ఒక్క కుదుపుతో ఆగింది రైలు

మాధవిని ఆడబాళ్ళపెట్టెలోఎక్కించి ప్రక్కపెట్టెలోనే ఎక్కాడురాజు

"జాగ్రత్త మాధవీ! విన్నికి నా నమస్కారములని చెప్పు. "చెయ్యి ఊపాడు కృష్ణ. రైలు బయలుదేరగులా ముదుకు పాగింది. కిటికీ దగ్గరకు జరిగాడురాజు ప్రక్క పెట్టెలోంచి మాధవి జార్జెట్ చీర కిటికీలోంచి బయటకొచ్చి రెప రెపలాడింది. ప్రక్కగా కొద్దిగా మాధవి తల కన్పిస్తోంది.

రైలు వేగం అందుకొంది. రాజు ఆలోచన మాధవి మీంచి జానకిమీదకు మరలినట్లయి. మాధవికన్నా జానకియే నిజంగా అందంగా కనుపిస్తుంది కృత్రిమ అలంకారంతో ఆకర్షణీయంగా కనిపించింది మాధవి సహజ సౌందర్యంగల పువ్వు తడి కొమ్మ జానకి. అయితేమాధవి కాగుంటుంది అనుకున్నాడు మనసులో క్రమంగామాధవి ఆడంబరంముందు జానకి నిరాడంబరం మసకగా పడిపోయింది మంచుముసుగులా మాధవి బిడియం కప్పేసింది జానకి స్వచ్ఛతని ఆలోచిస్తూ, తలపుల వంపులో కళ్ళు మూసుకున్నాడు నిశ్శబ్దంగా ఉంది అంతా రైలు పెట్టెలో కూడా మాటలు మానేసి అందరూ నిశ్శబ్దంగా తోగుతున్నారు. నిద్రాదేవి ఒడిలోకి జారిపోయాడు రాజు

సేవనలోని రణగొణ ధ్వనికి మెళుకువ వచ్చింది రాజుకి ఏదో అందరూ మాట్లాడుకుంటున్నారు. విద్యుద్దీపాలు దేదీప్యమానంగా వెలిగిపోతున్నాయి మైకం విడిపోయింది టైము చూస్తే పన్నెండయింది మాధవి ఏంచెస్తుందో చూద్దామని లేచాడు.

కిటికీమీద తలవాల్చి పడుకొంది మాధవి. మాధవిప్రక్క ఒక అరవై యేళ్ళ ముసలావిడగానున్న తోగి పోతోంది మాధవి పాల భాగంమీద వెంట్రుకలు చెల్లా. చెదరయివాయి లెట్టు శాంతిలో ఎర్రని తిలకం లోటు మెరుస్తూంది నిశ్శబ్దంగా వచ్చేశాడు రాజు తన సీటు లోనికి

రైలు బయలు దేరింది మళ్ళీ చల్లటి గాలి రాజు ఆలో చన్లని నెట్టిపారేస్తూ తోగొట్టింది.

ఏమండోయి గుంటూరులో దిగుతానన్నారుగా! వేరందో వచ్చే స్టేషన్ గుంటూరు తట్టి లపుతూ అన్నాడు ఒక రైతు రాజు కళ్ళు నులుముకుంటూ చూశాడు. అప్పుడప్పుడే తెల, తెలవారుతోంది. తమ్ము లేచిన రైతు నవ్వుతూ చూస్తున్నాడు. గుమ్మందగ్గరకొచ్చాడు రాజు. మెల్లిగా ఆగింది రైలు గుంటూరు స్టేషనంతా కిట కిట లాడుతోంది హాండ్ బాగ్ తీసుకొనిదిగాడు కిందకి ఒక కూలీచేత పెట్టె పెడ్డిగ్ దింపించేసి పడిపాడు మాధవి దగ్గరికి. అప్పుడే మాధవికూడా దిగబోతోంది చిటినవ్వు. నవ్వాడురాజు. ప్రతి సమాధానం వచ్చింది మాధవి నుంచి

"ఎలాఉంది ప్రయాణం" అడిగాడు రాజు నంటుంది, కేమ అన్నాడు పడుకున్నదాన్ని ఇప్పుడే లేవటం వట్ట పగలులాఉన్న లైట్లు కాంతిలో మాధవి అలసిపోయిన మొఖం సమాధానగా కనిపించింది. మాధవి జడ పైకి మడిచికట్టిన రిబ్బను రొంటిగా వెక్కిరించింది.

"ఇదిగో వీరయ్య. నిన్ని బాళ్ళపాలేరు" చాదాపు అరచినంత గట్టిగా అంది. తనుకూడా చూశాడు అటువైపు ఒక అరవై యేళ్ళ ముసలాడు పడిచి వస్తున్నాడు తమవైపే.

"అమ్మాయిగారూ! వచ్చారా? తొందరగా పోల్చలేక పోయాను వీరయ్య. కళ్ళజోడు లోంచి చూస్తూ అన్నాడు. వీరయ్యతాతా! ఉన్నాహంగా వెలిశాడు రాజు. ఎవరు?ప్రక్కకు చూశాడు వీరయ్య అరే రాజుబాబూ నువ్వేనా? "అవ్వాయంగా అడిగాడు" "అమ్మాయిగారు ఒక్కరే వస్తారను కొన్నా నువ్వుకూడా వచ్చావు" ఉత్సాహంగా అన్నాడు వీరయ్య.

"అంటే అత్తయ్య చుట్టాలా ఉ అమ్మాయి" మాధవిగూడా అర్థంకాక చూస్తోంది అయ్యో చుట్టాలేంటిబాబూ అనిడ అక్కయ్య కూతురేగా

ఉపాదిగా చూశాడు మాధవివైపు పాల్లో మాధవి చూడండి మన చుట్టరికం అనుకోకుండా బయటపడింది ఇక ఇద్దరం ఒకచోటికి వీరయ్య ఏదో పాటలు పాడుకుంటూ అదలించాడ ఎద్దుల్ని, తెలారి పోయింది గడుల కిలకిల రావాలతో ప్రకృతంతా శోభాయమానంగాఉంది.

పర్వత పంక్తుల్లాంటి మేఘ మాలికలాటుపంటి తూర్పుకొన్నెకు తిలకం దిద్దుతూసూర్యుడు నీలాంబరాన్ని రాగరంజితం చేస్తున్నాడు. అత్తయ్య తమ్ము చూసి ఆశ్చర్య పోయింది వివరించి చెప్పాడు తను కలయిని అత్తయ్య చిన్నతనంలో భర్త చ పోయాడు. తన భాగానికి వచ్చిన వాల్గు ఎకరాల మాగాణితో అయవేలరూపాయలతో అత్తయ్య ఎవర్ని ఆశ్రయించకుండాగుంటూరులో తమ స్వంతయింటో ఉండేది. పిల్లలంటే అనిడకి మహాప్రీతి ఒంటరిగా అడదిక్కుతుండంచేత అందరికీవిమర్శవాత్మక విషయమే అనిడ అన్ని విశ్వపరచుకోవడానికి ప్రయత్నించి విఫలుల ఎంతో మంది అనిడమీద దుష్ప్రచారాలు సాగించారు. అన్నింటికీ చిరునవ్వు అత్తయ్య సమాధానం, ఎవరితోనూ అంతగా కలియదు మాధవి అత్తయ్యకి అక్కయ్య కూతురని తెలిసినదగ్గరకి మొదటి పాకి జీవితంలో ఎదురు దెబ్బలు తిన్నాడు సుఖం కన్నా దుఃఖం ఎక్కువ అనుభవించిన అత్తయ్యంటే రాజుకి చాలా ఇష్టం అడపాదడపా పెలవులువస్తే చూసివెళుతుంటాడు.

బస్సులో కూర్చుని ఆలోచిస్తున్నాడు రాజు ఏం జాని కులాసా. కి అత్తయ్య వాళ్ళు బాగున్నారా?

కులాసా జానా! పట్టెటూరికి పెరిగిన జాని పట్టణంలో పెరిగిన మాధవిలా చనువుగా మాట్లాడలేపోయింది జానా పిలగా ఇదివరకు కన్నా పెరిగాడు అనుకొంది జానా చుటూ జానకి ఆలోచన్లు మాధవిచుట్టూ రాజుఆలోచన్లు మాధవిచుట్టూ తిరుగుతూ వస్తున్నాయి. మాధవి అలిడకి వెనుదిరిగి చూసినప్పుడు తలతిప్పి చూడలేక వచ్చేశాడు రాజు అంతవరకూ "ఫ్రీ"గా మాట్లాడిన రాజులో పరాకు ఆలోచన చూచి మాధవి ఆశ్చర్య పోయింది అత్తయ్య రాజుని మాధవిని వెంకేసుకుని అన్నిచోట్లా త్రిప్పేది. రెండురోజుల్లో మరింత వన్నిహితుడయాడు రాజు

"ఎప్పుడూ ఏమిటి ఆలోచిస్తుంటారు" మాధవి అడఅల్లుకుంటూ అడిగింది.

చెప్పమంటావా? కొంచెంగాఆడిగాడు ఊ చెప్పమనేగా!"

భగవంతుడు ఈ ఆడబాళ్ళకి ఇంత అందమెందుకిచ్చాడా అని ఆలోచిస్తున్నాను" మాధవి ముఖం క్షణంలో రంగులుమారిపోయింది. విగ్గుతొ ఎర్రగా కందిన మొఖాన్ని దిండు నుకుంది.

మీ యిద్దరూ ఎలా దేవాలయానికి వెళ్ళి రండర్రా జాకు శాన్తపనుంది" అంటూ అత్తయ్య వచ్చింది

రాజు సంకోచాన్లాడలేదు. "ఎదుకూ పిన్నీ రేపు అందరం కలసి వెళదాము" గోడవేపు చూస్తూ అంది మాధవి

"లేదే మాధవీ రేపు రాజు వెళ్ళిపోతాడుట వాడెన్నాడూ దేవాలయానికి వెళ్ళనివాడు వెళ్తాడు నీవు కూడా చూసిరా" అత్తయ్య వెళ్ళిపోయింది.

వస్తావా మాధవి? కెరటగా ప్రశ్నించాడు. మాట్లాడకుండా తల ఊగించి లేచింది మాధవి మరో అరగంట కిల్లా తయారయివచ్చింది. కనకాంబరం పట్టు చీర. తెల్లని పిల్కుజాకెట్ కేసుకుంది. చెవుల జాంకాలు గాలికి అటూ యిటూ కొట్టుకుంటున్నాయి. వల్లని కారు కడలో ముద్ద మందారం పెట్టుకొంది. మెళ్ళో వెన్నెకి తళ తళలాడింది.

వెళ్తున్న జాళ్లిద్దర్నీ ముచ్చటగా చూసింది అత్తయ్య. జారిపోతున్న పైటనువైకి లాకుంటూ రాజువెంటనడిచింది మాధవి.

"రాజూ" గబగబా పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి కుదిపేశాడు మూర్తి. కన్ని నువ్వటా ఎవరో అనుకొన్నాను ఎక్కడ నేమిటి? నివాసం, మిత్రుడి కలయిక ఉత్సాహంతో అడిగాడు రాజు.

ఒరేయ్ నా సంగతి తరువాత కాని ముందు నీ సంగతి చెప్పలేదేమిటోయ్ పెళ్ళి శుభలేఖన్నా పంపించలేదుకదోయ్ నిష్ఠురంగా అన్నాడు మూర్తి.

ఎవరి పెళ్ళిరా?

ఎవరి పెళ్ళేమిటోయ్ ఇంకా కళ్ళు మూయనూట "మాధవిపేవు చూస్తూ అన్నాడు. చటుక్కున తలత్రిప్పి మాధవి పేవు చూశాడు. ఎటో చూస్తోంది. "నాపెళ్ళి" కాదురాఅంటే సభాలక్ష్మ ప్రశ్నలకాని వేరు వదలడు మూర్తి రాజు ఏం చెప్పకుండా ఊరుకున్నాడు

మీ యిద్దరూ ఎలా దేవాలయానికి వెళ్ళి రండర్రా జాకు శాన్తపనుంది" అంటూ అత్తయ్య వచ్చింది

రాజు సంకోచాన్లాడలేదు. "ఎదుకూ పిన్నీ రేపు అందరం కలసి వెళదాము" గోడవేపు చూస్తూ అంది మాధవి

"లేదే మాధవీ రేపు రాజు వెళ్ళిపోతాడుట వాడెన్నాడూ దేవాలయానికి వెళ్ళనివాడు వెళ్తాడు నీవు కూడా చూసిరా" అత్తయ్య వెళ్ళిపోయింది.

వస్తావా మాధవి? కెరటగా ప్రశ్నించాడు. మాట్లాడకుండా తల ఊగించి లేచింది మాధవి మరో అరగంట కిల్లా తయారయివచ్చింది. కనకాంబరం పట్టు చీర. తెల్లని పిల్కుజాకెట్ కేసుకుంది. చెవుల జాంకాలు గాలికి అటూ యిటూ కొట్టుకుంటున్నాయి. వల్లని కారు కడలో ముద్ద మందారం పెట్టుకొంది. మెళ్ళో వెన్నెకి తళ తళలాడింది.

వెళ్తున్న జాళ్లిద్దర్నీ ముచ్చటగా చూసింది అత్తయ్య. జారిపోతున్న పైటనువైకి లాకుంటూ రాజువెంటనడిచింది మాధవి.

"రాజూ" గబగబా పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి కుదిపేశాడు మూర్తి. కన్ని నువ్వటా ఎవరో అనుకొన్నాను ఎక్కడ నేమిటి? నివాసం, మిత్రుడి కలయిక ఉత్సాహంతో అడిగాడు రాజు.

ఒరేయ్ నా సంగతి తరువాత కాని ముందు నీ సంగతి చెప్పలేదేమిటోయ్ పెళ్ళి శుభలేఖన్నా పంపించలేదుకదోయ్ నిష్ఠురంగా అన్నాడు మూర్తి.

ఎవరి పెళ్ళిరా?

ఎవరి పెళ్ళేమిటోయ్ ఇంకా కళ్ళు మూయనూట "మాధవిపేవు చూస్తూ అన్నాడు. చటుక్కున తలత్రిప్పి మాధవి పేవు చూశాడు. ఎటో చూస్తోంది. "నాపెళ్ళి" కాదురాఅంటే సభాలక్ష్మ ప్రశ్నలకాని వేరు వదలడు మూర్తి రాజు ఏం చెప్పకుండా ఊరుకున్నాడు

"పోన్లేరా నీకు గుర్తులేకపోతే, పేమ ఇప్పుడు అర్థంటు పనిమీద వెళ్ళాలి రేపు మా యింటికి తప్పకుండాలావాలి సుమా" డైరీలోంచి అడ్రస్ కాయితం ఇచ్చి వచ్చినంత వేగంగా వెళ్ళిపోయాడు మూర్తి.

మాధవిపేవు చూడటానికి భయం వేసింది రాజుకి. తను "కాదు"అని చెప్పందుకు ఏమైనా అనిహ్యాయకుటుంబదేమో. మాధవికూడా తలెత్తకుండా నిల్చుబంగా నడుస్తోంది

"సారీ! మాధవి కొడన్న మాటలకు తడుముకుంటూ అన్నాడురాజు పరవాలేదులేండి కాళ్ళకి మాత్రం ఏం తెలుసు ఏదో జరుగుతూ ఉంటాయి." ఎప్పటి చిరునవ్వు తొంగిచూసింది మాధవి ముఖంలో".

ఇంటికి వచ్చేసినా మాధవితో మాట్లాడానికి వంకోచంగానే ఉంది రాజుకి మాధవికూడా తప్పుకు తిరుగుతోంది.

పొర్ణమిరాటి వెన్నెల చల్లగాఉంది మామిడిచెట్టు నందుల్లోంచి తొంగితొంగి చూస్తున్నాడు రాజు. ఆకాశం అంతా నిర్మలంగా స్వచ్ఛ కాంతులను వెదజల్లుతోంది. వెన్నెలలో మాధవి ఎర్రనివెదవులు విశ్రాంతంగా చిరునవ్వులు చిందిస్తున్నాయి. విశాలమైన కనుపాపలు కొద్దిగా కదులాడుతున్నాయి. తెల్లని పూర్ణిమ వెన్నల్లో మరింత తెల్లని కాంతులను వెదజల్లుతోంది మాధవి ముఖం. ఇంటిదగ్గర అమ్మ. జానకి మెదిలారు రాజు మనస్సులో.

* * *

రాజు రాకవి గబ గబా తయారయి వచ్చింది జానకి అత్త యింటికి చిన్నప్పటికి మల్లే కాలికి వెళ్ళివచ్చిన రాజు ముదుకు చీరలు కట్టుకునే జాని వెళ్ళలేక పోయింది.

రాజు కాళ్ళమ్మతో ఏమిటో కబురు చెబుతుంటే వింటూ గుమ్మం వెనకాలే నిలబడి పోయింది జానకి.

"ఒసేయి జానకి అట్లా నిలబడ్డావే రాజు కాపేలే ఇలారా" అత్తయ్యపిలుపుతో అడుగులో అడుగేసుకుంటూ నడచింది జానకి రాజుతల త్రిప్పిచూశాడు పాలరాతి లొమ్ములా తెల్లగా మెరుస్తున్న జానకి ముఖంలో వచ్చిన సమస్యకోట్లోచ్చినట్టుగా కనబడుతోంది పైకేం అనకపోయినా మాధవి అందమయిన కంఠం హృదిలో మెరిసింది.

జానకిని నిశితంగా చూస్తూ అన్నాడు రాజు ఏం జాని కులాసా. కి అత్తయ్య వాళ్ళు బాగున్నారా?

కులాసా జానా! పట్టెటూరికి పెరిగిన జాని పట్టణంలో పెరిగిన మాధవిలా చనువుగా మాట్లాడలేపోయింది జానా పిలగా ఇదివరకు కన్నా పెరిగాడు అనుకొంది జానా చుటూ జానకి ఆలోచన్లు మాధవిచుట్టూ రాజుఆలోచన్లు మాధవిచుట్టూ తిరుగుతూ వస్తున్నాయి. మాధవి అలిడకి వెనుదిరిగి చూసినప్పుడు తలతిప్పి చూడలేక వచ్చేశాడు రాజు అంతవరకూ "ఫ్రీ"గా మాట్లాడిన రాజులో పరాకు ఆలోచన చూచి మాధవి ఆశ్చర్య పోయింది అత్తయ్య రాజుని మాధవిని వెంకేసుకుని అన్నిచోట్లా త్రిప్పేది. రెండురోజుల్లో మరింత వన్నిహితుడయాడు రాజు

"ఎప్పుడూ ఏమిటి ఆలోచిస్తుంటారు" మాధవి ఆడఅల్లుకుంటూ అడిగింది.

చెప్పమంటావా? కొంచెంగాఆడిగాడు ఊ చెప్పమనేగా!"

భగవంతుడు ఈ ఆడబాళ్ళకి ఇంత అందమెందుకిచ్చాడా అని ఆలోచిస్తున్నాను" మాధవి ముఖం క్షణంలో రంగులుమారిపోయింది. విగ్గుతొ ఎర్రగా కందిన మొఖాన్ని దిండు నుకుంది.

మీ యిద్దరూ ఎలా దేవాలయానికి వెళ్ళి రండర్రా జాకు శాన్తపనుంది" అంటూ అత్తయ్య వచ్చింది

రాజు సంకోచాన్లాడలేదు. "ఎదుకూ పిన్నీ రేపు అందరం కలసి వెళదాము" గోడవేపు చూస్తూ అంది మాధవి

"లేదే మాధవీ రేపు రాజు వెళ్ళిపోతాడుట వాడెన్నాడూ దేవాలయానికి వెళ్ళనివాడు వెళ్తాడు నీవు కూడా చూసిరా" అత్తయ్య వెళ్ళిపోయింది.

వస్తావా మాధవి? కెరటగా ప్రశ్నించాడు. మాట్లాడకుండా తల ఊగించి లేచింది మాధవి మరో అరగంట కిల్లా తయారయివచ్చింది. కనకాంబరం పట్టు చీర. తెల్లని పిల్కుజాకెట్ కేసుకుంది. చెవుల జాంకాలు గాలికి అటూ యిటూ కొట్టుకుంటున్నాయి. వల్లని కారు కడలో ముద్ద మందారం పెట్టుకొంది. మెళ్ళో వెన్నెకి తళ తళలాడింది.

వెళ్తున్న జాళ్లిద్దర్నీ ముచ్చటగా చూసింది అత్తయ్య. జారిపోతున్న పైటనువైకి లాకుంటూ రాజువెంటనడిచింది మాధవి.

"రాజూ" గబగబా పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి కుదిపేశాడు మూర్తి. కన్ని నువ్వటా ఎవరో అనుకొన్నాను ఎక్కడ నేమిటి? నివాసం, మిత్రుడి కలయిక ఉత్సాహంతో అడిగాడు రాజు.

ఒరేయ్ నా సంగతి తరువాత కాని ముందు నీ సంగతి చెప్పలేదేమిటోయ్ పెళ్ళి శుభలేఖన్నా పంపించలేదుకదోయ్ నిష్ఠురంగా అన్నాడు మూర్తి.

ఎవరి పెళ్ళిరా?

ఎవరి పెళ్ళేమిటోయ్ ఇంకా కళ్ళు మూయనూట "మాధవిపేవు చూస్తూ అన్నాడు. చటుక్కున తలత్రిప్పి మాధవి పేవు చూశాడు. ఎటో చూస్తోంది. "నాపెళ్ళి" కాదురాఅంటే సభాలక్ష్మ ప్రశ్నలకాని వేరు వదలడు మూర్తి రాజు ఏం చెప్పకుండా ఊరుకున్నాడు

"పోన్లేరా నీకు గుర్తులేకపోతే, పేమ ఇప్పుడు అర్థంటు పనిమీద వెళ్ళాలి రేపు మా యింటికి తప్పకుండాలావాలి సుమా" డైరీలోంచి అడ్రస్ కాయితం ఇచ్చి వచ్చినంత వేగంగా వెళ్ళిపోయాడు మూర్తి.

మాధవిపేవు చూడటానికి భయం వేసింది రాజుకి. తను "కాదు"అని చెప్పందుకు ఏమైనా అనిహ్యాయకుటుంబదేమో. మాధవికూడా తలెత్తకుండా నిల్చుబంగా నడుస్తోంది

"సారీ! మాధవి కొడన్న మాటలకు తడుముకుంటూ అన్నాడురాజు పరవాలేదులేండి కాళ్ళకి మాత్రం ఏం తెలుసు ఏదో జరుగుతూ ఉంటాయి." ఎప్పటి చిరునవ్వు తొంగిచూసింది మాధవి ముఖంలో".

ఇంటికి వచ్చేసినా మాధవితో మాట్లాడానికి వంకోచంగానే ఉంది రాజుకి మాధవికూడా తప్పుకు తిరుగుతోంది.

పొర్ణమిరాటి వెన్నెల చల్లగాఉంది మామిడిచెట్టు నందుల్లోంచి తొంగితొంగి చూస్తున్నాడు రాజు. ఆకాశం అంతా నిర్మలంగా స్వచ్ఛ కాంతులను వెదజల్లుతోంది. వెన్నెలలో మాధవి ఎర్రనివెదవులు విశ్రాంతంగా చిరునవ్వులు చిందిస్తున్నాయి. విశాలమైన కనుపాపలు కొద్దిగా కదులాడుతున్నాయి

చిత్రభూమి

అంతర్జాతీయ చిత్రోత్సవాలలో ఇండియాకు ఇతోధిక పాత్ర

భారత దేశంలో నిర్మించబడిన ఫీచర్ ఫిల్మ్సులూ డాక్యుమెంటరీ ఫిల్మ్సులూ అంతర్జాతీయ చలనచిత్రోత్సవాలకు ఎక్కువగా పంపబడుతున్నాయి

కాజీపూర్ దగ్గిర నిర్మాణంగావున్న "పడగల" ఫిల్ము 1965 అక్టోబరు నుంచి 11 వ తారీకు. శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కోలో జరుగనున్న చలన చిత్రోత్సవాలకు పంపుతున్నారు.

టిబెట్‌ను వైదా ఆక్రమించుకున్న [illegible] విషాదగాథను చిత్రీకరించిన "[illegible] సాంగ్" వాడియా నిర్మించిన "[illegible]డర్ హెలెన్ బైపోర్న్" [illegible]తం, ఫిల్మ్స్ డివిజను తీసిన "[illegible]ర్ అండ్ స్పిరిట్" "అపానిల్ ఇండిస్" "ఎక్స్‌ప్లానేషన్ ఆఫ్ ఎయిర్" అన్న డాక్యుమెంటరీ [illegible] పోటీలో పాల్గొంటున్నాయి

1965 అక్టోబరు 18 నుంచి బెర్లిన్ లోనవ లెనిన్ అంతర్జాతీయ ఫిల్ము ఉత్సవాలు ప్రారంభ భాగంలవు ఫిల్ము డివిజను తయారుచేసిన "మన జాతీయ క్రీడ-హాకీ". "ఇన్విటేషన్ టు ఎన్-కౌంటర్ మోటు" అన్న డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలూ "దోస్తీ". "వైస్రాయ్ ఒరువన్" అన్న ఫీచరు చిత్రాలూ ఈ పోటీకి పంపుతున్నారు. ఈ ఉత్సవాలు అక్టోబరు 24తో పూర్తి అవుతాయి

సెప్టెంబరు అక్టోబరులలో యూరప్‌లో మరో మూడు ఫిల్ము ఉత్సవాలు జరుగనున్నాయి.

సెప్టెంబరు 21వ ప్రారంభం కానున్న పదవహార్ అంతర్జాతీయ ఫిల్ము ఉత్సవ పోటీలో పాల్గొనవానికి తెలుగుచిత్రం "కీలు బొమ్మలు" ఎన్నిక చేయబడింది ఫిల్ము డివిజను తీసిన "ఎపానిల్ ఆఫ్ ది ఇండిస్" "ఎ కాస్ ఇండియా" అన్న రెండు పార్టు ఫిల్ములు బర్లిండు ఉత్సవాలలో పాల్గొనబోతున్నాయి

స్విట్జెర్లాండులోని లోకార్నోలో జరగబోయే ఫిల్ము ఉత్సవాలలో జయశాంతన్ తమిళంలో తీసిన "ఉన్నై పోల్ ఒరువన్" అన్న చిత్రం "అరోహి" అన్న బెంగాలీ చిత్రం పాల్గొన్నాయి

అంటోలో సెప్టెంబర్ 16 నుంచి అక్టోబరు 2 వరకూ జరుగనున్న కామెడీ ఫిల్ము ప్రదర్శనోత్సవాలలో ఆర్ డి మిత్రా తీసిన "పరిహాస్ పక్" "కామెడీ" తదితర చిత్రాలు పాల్గొన్నాయి.

1966 అక్టోబర్‌లో టోకియోలో జరుగనున్న అంతర్జాతీయ సాంస్కృతిక ఫిల్ము ఉత్సవాలలో పాల్గొనవానికి "ఎపానిల్ ఆఫ్ ది ఇండిస్" "లోస్ట్ ఫ్రెండ్స్ ఆఫ్ ఇండియా" అనే ఫిల్ము డివిజన్ డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలు పాల్గొనబోతున్నాయి.

వాణిజ్య చిత్రాల విడుదల

వాణిజ్య సంస్థలు. తమ ఫిల్ము లను ఫిల్ము డివిజన్ ద్వారా విడుదలచేయడానికి ఇష్టపడు అవకాశం ఏర్పడింది.

అరువందల మీటర్ల నిడివిని మించని కథనిమీటర్ల పార్టు ఫిల్ములు అనేవుకు తేలిక అ సంస్థ తయారుచేసే వస్తువులకు తెలియజేసిన అడ్వర్ టైజ్ మెంటు తీసుకుని వుండి ఫిల్ము బలహీన సంస్థ ఆమోదం పొందినట్లే వాటిని ఇప్పుడు ఫిల్ము డివిజన్ ఉచితంగా విడుదల చేస్తుంది

సినిమా డైరీ

తెలుగు

ప్రభావతి	-	నిరాశామన్న
[illegible]	-	నిరాశామన్న
రాజేశ్వర్	-	కీలుగుర్రం
అంజలి	-	దేవత
నాగర్	-	దేవత
[illegible]	-	అంతస్తులు
దివాకర్	-	ప్రేమించి చూడు
రవాత్	-	ఆకాశరామన్న
[illegible]	-	మంచిమనసులు

హిందీ

అంజాన్	-	మహాభారత్
అశోక్	-	మహాభారత్
కిర్టీ	-	మేరేసనమ్
సుజాత్	-	మేరేసనమ్
ప్రకాశ్	-	మేరేసనమ్
అమరుద్	-	భాంబాన్
అజంతా	-	లీడర్
నవరంగ్	-	లీడర్
కమల్	-	లీడర్
మనోహర్	-	లీడర్
మిథాలా	-	చాంద్ ఔర్ సూరజ్
కాయల్	-	చాంద్ ఔర్ సూరజ్
ప్యాలెస్	-	హిమాలయకీ గోద్ మే

ఆంగ్లీషు

ప్లాజా	-	క్లియోపాత్రా
డ్రీమ్‌ల్యాండ్	-	కిరో
టివోలి	-	అగ్లీ అమెరికన్
ఎంపి	-	డాక్టర్ వో

బన్సాలీ తొలి హిందీ చిత్రం

ప్రసిద్ధ బెంగాలీ నిర్మాత ఆర్ డి బన్సాల్ హిందీలోనిర్మిస్తున్న తొలి హిందీ చిత్రానికి "ఝూన్ గయా ఆస్మాన్" అని నామకరణం చేశారు.

ఉస్మాన్ కలర్‌లో నిర్మించే ఈ చిత్రంలో రాజేంద్రకుమార్ సాయిరా బానునటిస్తారు రాజేంద్రబాబ్ ప్రవీణ్ చౌదరి. దుర్గాఖోటే రణ్‌ధీర్ ప్రేమ్ చోప్రా కిషన్‌ధవన్ ఇతర నటీనటులు

రూప్‌తారా స్టూడియోలో నిర్మించిన ఒక సెట్టులైన సాయిరాబాను స్టీమ్ బాత్ తీసుకుంటూ పాటపాడుతూ ఈ మధ్య చిత్రీకరించారు మరో సెట్టులో రాజేంద్రకుమార్ సాయిరాబానుతో కొన్ని హాస్య సన్నివేశాలను కూడా చిత్రీకరించారు.

దర్శకుడు శక్తి టాండన్ స్వయంగా ఈ చిత్రంలో చిన్నపాత్ర ఒకటి ధరిస్తున్నారు. ఓంప్రకాశ్ హెచ్ ప్రకాశ్ ఈ కథ చాలా అసాధారణమైనదని తెలుస్తున్నది

హైదరాబాదు- శ్రీ లేంద్ర ప్రకాశ్ ఒకటుకు శంకర్-జైకిషన్ సంగీతాన్ని సమకూర్చారు.

మహానగర్, చారులత హిందీలోకి డబ్బింగ్

ప్రపంచ ఖ్యాతి గాంచిన "మహానగర్" "చారులత" అనే బెంగాలీ చిత్రాలను నిర్మాత ఆర్ డి బన్సాల్ హిందీలోకి డబ్ చేస్తున్నారు. వీటికి దర్శకుడు సత్యజిత్ రాయ్ (శ్రీ బన్సాల్ సత్యజిత్ రాయ్ కాలిశేషన్ మరో చిత్రం "కాపురుష్ మహాపురుష్" వెనుక లో జరిగే అంతర్జాతీయ చలన చిత్రోత్సవాలలో ఇండియా తరపున ప్రదర్శించబడుతుంది.

సెప్టెంబర్‌లో "భక్త పోతన" షూటింగ్ ప్రారంభం

భక్త పోతన స్క్రిప్టుకు దర్శకుడు రామినీడు. రచన సీనియర్ సముద్రాల తుది మెరుగులు దిద్దారు సెప్టెంబర్ ప్రారంభంలో ఈ చిత్రం షూటింగ్‌కు వెళ్ళవచ్చు సి నాగేశ్వరరావు ఫొటోగ్రఫీని నిర్వహిస్తారు. దీనిలో గుమ్మడి ఎస్ వి రంగారావు అంజలీ దేవి పద్మిని. హారబాబ్ వాసంతి బాలయ్య జగన్మోహన్ నటిస్తారు.

ఎస్ రాజేశ్వరరావు రెండు భక్తి గీతాలకు ఇదివరకే స్వరాలు కూర్చారు

గుమ్మడి పోతనగా. ఎస్ వి. రంగారావు శ్రీనాథుడుగా నటిస్తున్నారు శ్రీనాథుని ప్రేమించిన దేవదాసిగా పద్మిని మూడు చక్కని వ్యక్తిత్వాలు చిత్రిస్తుంది.

మరికొన్ని పాత్రలకు నటీనటులను త్వరలో నిర్ణయిస్తారు ఈ చారిత్రక గాథను వీలైనంతవరకూ చిత్రించడానికి దర్శకుడు రామినీడు కృషి చేస్తున్నారు

* * *

జ్వాలాద్వీపరహస్యానికి కావేరీ తీరంలో ఔట్‌డోర్ షూటింగ్

"జ్వాలాదీవి రహస్యం" చిత్రానికి ఇటీవలే ఔట్ డోర్ లో కథానాయకుడు విలన్ మధ్య పోరాట పోరాటం దృశ్యాన్ని చిత్రీకరించారు. ఈ దృశ్యాన్ని ఇటీవలే హోగెనెక్కల్ వద్ద కావేరీ తీరంలో చిత్రించారు. ఆ స్థలంలో కావేరి నీరు రాళ్ళ పైనుండి పొగ అవరించినట్టుగా కనిపిస్తుంది. అందుకే హోగెనెక్కల్ ప్రదేశంలో పొగ నెక్కల్ ప్రదేశంలో రాళ్ళు అని దానికి పేరు. శాంతారావు హీరోగా రాజవాల విలన్ గానటించారు ముఖ్యమల మరో విలన్ వికలాంగుడు ఈ చిత్రంలో అడుగడుగునా ఉత్కంఠగొల్పే దృశ్యాలు నన్నించే పన్నిన వేళాలను చేర్చారు. బాలకృష్ణ మీనాకుమారి హాస్య బంట. కృష్ణకుమారి నర్తకీపరవ్యక్తి గ్లామర్ మనిమకూర్చారు ఈ చిత్రం త్వరలోనే విడుదల కావచ్చు

* * *

సావిత్రికి కుమారుడు

ప్రసిద్ధనటి సావిత్రికి ఈ నెల 18వ తేదీ వారు కుమారుడు కలిగాడు అమెకు ఇది రెండవ సంతానం

ఎగుమతుల అభివృద్ధికి రంగుల చలనచిత్రాలు

ఎగుమతులను అభివృద్ధి పరచడానికి వర్ణ చిత్రాలనుపయోగించుకోవాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది.

ప్రతి ఎగుమతి అభివృద్ధి మండలి తమ పరిధిలో ఉన్న మన దేశపు వస్తువులను గురించి సంగీత ప్రధానమైన వర్ణ చిత్రాన్ని ఒక దానిని నిర్మించాలని కేంద్రం సూచించినది. ఈ చిత్రాలకు మొదట ఇంగ్లీషు వ్యాఖ్యానం ఉంటుంది, తర్వాత ఇతర విదేశీ భాషలలో డబ్ చేయవచ్చు.

ఈ ఫిల్ములు విదేశాలలో ప్రదర్శనకు ఉద్దేశించినవిగనక, విదేశాలలో చిత్రాల నిర్మాణం గురించి అనుభవం కలవారికి వీటి నిర్మాణం బాధ్యతను అప్పగిస్తారు దీనిలో "ధ్వని"కి అత్యంత ప్రాధాన్యత మిస్తారు

* * *

ఒకే చిత్రంలో హీరో, విలన్, తండ్రిగా రంజన్

తెలి అండ్ కంపెనీవారు ఇప్పుడు నిర్మిస్తున్న హిందీ చిత్రంలో రంజన్ హీరోగాను, విలన్‌గాను తండ్రిగాను మూడుపాత్రలు నిర హిస్తారు అంతేకాకుండా ఆయనే డైరెక్టర్ కూడా. కథా రచయితకూడా ఆయనే. రచనా అనుభవమున్నటి ఆయన ఈ చిత్రంలో పరిచయం చెస్తున్నారు. తొమ్మిది రీళ్ళు ఇదివరకే పూర్తయిన ఈ చిత్రాన్ని సెప్టెంబర్ లో విడుదలచేయాలని సంకల్పం.

* * *

ఆస్తిపరులు

జగపతిబాబు ఖ్యాతి చిత్రం పేరు ఆస్తిపాస్తులు కాదని, "ఆస్తిపరులు" అని ఇప్పుడు తెలిసినది. వి. వి. వధుయాదవ రావు దర్శకత్వం వహించే ఈ చిత్రానికి ఆత్రేయ స్క్రిప్టు సమకూర్చారు.

* * *

తొమ్మిది చిత్రాలకు సి. రామచంద్ర సంగీతం

దర్శకుడు చందర్‌శాంత్ నిర్మిస్తున్న పౌరాణిక చిత్రం "బలరామకృష్ణ"కు సి. రామచంద్ర సంగీతం ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నారు దీనిలో సి రామచంద్ర ఇప్పుడు సంగీత దర్శకత్వం వహిస్తున్న చిత్రాల సంఖ్య 9 ఉంటుంది, ఇతర చిత్రాలు ఇవి యంగ్ ఇండియా బాంబే 'లాబేలా' ఇండో ఆర్జన్ సహకారంతో నిర్మిస్తున్న చిత్రం "అలెగ్జాండర్ చాణక్య" వాడియా మూవీటోన్ వారి "తస్కీర్" ఫిల్మిస్తాన్ "హాయకి ఝుంకార్" భగవాన్ పాండ్రన్ "జిత్నేదూర్ ఉత్నే పాస్" లలితపిక్చర్స్ "సంగీత" సుందర చిత్రం "రూ కా నకరో" "ధర్మపత్ని" (మరాఠీ)

కార్కులో ప్రదర్శనకు "కీలుబొమ్మలు" ఎంపిక

కార్క్ (ఐర్లండ్) చలన చిత్రోత్సవాలలో ప్రదర్శనకుగాను కీలు బొమ్మలు చిత్రాన్ని తొమ్మిదివేల అడుగులకు కుదించారు. ఇంగ్లీషులో డబ్ టైటిల్ వేసి ప్రతినిధి సిద్ధం చేశారు. ఈచిత్రం ప్రదర్శన పందర్భంగా నిర్మాత గంగాధరరావు దర్శకుడు సి.ఎస్.రావు, హీరోజగ్గయ్య కార్క్ వెడతారు

* * *

"ఆకాశానికి నిచ్చెన" డాక్యుమెంటరీ చిత్రం

"ఆకాశానికి నిచ్చెన" అన్న పేరుతో ఫిల్ము శాఖ త్రొత్తగాతీసిన డాక్యుమెంటరీ చిత్రం ఈనెల 27వ తేదీన దేశవ్యాప్తంగా విడుదల అయింది. దార్జిలింగ్‌లో పర్వతారోహణంస్థలో మహిళలకు పర్వతారోహణలో ఎలా శిక్షణ ఇస్తున్నదీ ఈ చిత్రంలో వివరించడం జరిగింది.

ఈ నెల 27వ తేదిన దేశవ్యాప్తంగా విడుదలయిన భారతీయ వార్తా చిత్రంలో జమ్మూకాశ్మీరులోఅక్రమంగా ప్రవేశించిన పాక్ దుండగుల నిర్బంధం. శ్రీనగర్ సమీపంలోని బాటమూలా గ్రామంలో పాక్ దుండగులు దేసిన దురాగతాల మూలంగా జరిగిన నష్టం వివరించే దృశ్యాలు చేర్చారు మన భద్రతా దళాలకు దుండగుల వద్దనుంచి స్వాధీనం అయుధాలను కూడా ఈ చిత్రంలో చూపారు.

కశ్మీరు రాజధాని ప్రాంతంలో చార్ బెట్ లోనూ, ఇతర కేంద్రాలలోనూ భారత పాయుధ పోలీసు దళాలు నిరంతరం గస్తీ తిరుగుతూ సరిహద్దులను ఎలా పరిరక్షిస్తున్నదీ కూడా ఈ చిత్రంలో వివరించారు.

విద్యాశాఖ పునర్వ్యవస్థీకరణ

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రాథమిక సెకండరీ విద్యా వ్యవస్థలు కొన్ని ఇతర రాష్ట్రాలలో మాదిరిగానే. అధ్వాన్న స్థితిలో ఉన్నందున వాటిని మెరుగుపరచడానికి తలపెట్టే కృషిని అందరూ హర్షించి తీరాలి. రాష్ట్రప్రభుత్వ విద్యాశాఖను యీ దృష్టిలోనే 1965 జూలై ఒకటవ తేదిన పునర్వ్యవస్థీకరించడం జరిగింది దీనివల్ల ఆశించిన సత్ఫలితాలను పొందగలిగేది లేనిదీ కాలమే నిర్ణయించగలది. రాష్ట్రపు భావిపౌరులైన మన యువతీయువకుల ప్రయోజనాలద్దృష్ట్యా ఈ కృషి ఫలిస్తుందని ఆశిద్దాం

ముఖ్యంగా సెకండరీవిద్య విషయంలో విద్యావ్యవస్థ విద్యా ప్రమాణాలు బాగా సన్నగిల్లి పోయి పరిస్థితి చాలాఅసంతృప్తికరంగా తయారైంది సెకండరీ విద్యావ్యవస్థకు సంబంధించి నిర్వహణ యంత్రాంగం ఎంతో జటిలమైనదిగా క్లిష్ట తూయిష్టంగామారి ఉన్నందువల్ల సెకండరీ విద్యా ప్రమాణాల పెంపుదలకేమి సెకండరీ విద్యా సంస్థలను మెరుగుపరచడానికేమి, తీవ్ర ప్రతిబంధకంగా తయారైంది

సెకండరీ విద్యారంగంలో లోపాలు

సెకండరీ పాఠశాలలు క్రమేపీ పెరుగుతున్నాయి సెకండరీ పాఠశాలల స్థాపన విషయంలోనూ వాటిలో చేర్చుకునే విద్యార్థులు సమంగా సెకండరీ విద్యావిభాగంలో కరడుగట్టుకొని ఉన్న లోపాలు.

పటిష్టంచేసే మార్గాలు

ఈ విషాదకర పరిస్థితులను నివారించి రాష్ట్రంలో సెకండరీ విద్యా వ్యవస్థ విషయంలో తన గురుతర బాధ్యతను సమర్థవంతంగా నిర్వహించగలగాలంటే దీనిలో రాష్ట్ర విద్యాశాఖ సమూల పాత్ర వహించవలసి ఉన్నది.

హైస్కూలు విద్య ముగించుకున్న వారికి సాంకేతిక విద్యాకోర్సులలో చేరడానికో, లేకపోతే ఏదోఒకఉద్యోగంలో చేరి జీవనాధారం గడించుకోడానికో అవసరమయిన అర్హతలు కల్పించాలి అప్పుడు వారిలో బాగా తెలివైనవారు ఇతరవాసాధి శాస్త్రాలు సాంకేతికశాస్త్రం జ్ఞాన శాస్త్రం మొదలయినవాటిలో ఉన్నత విద్యాభ్యాసంచేసి, నిష్ణాతులయిన ఇంజనీర్లు, వైద్యులు అధ్యాపకులు, వితిజ్ఞా రచయితలుగా తయారై రాష్ట్రానికి దేశానికి సేవచేయ గలుగుతారు.

ఈ దృష్ట్యా జూలై నెలలో జరిగిన రాష్ట్ర విద్యామంత్రిత్వశాఖ పునర్విమర్శనం సభలాన్ని పరిశీలించాలి. ఆ పథకం ప్రకారం ఆ శాఖ శాఖలకు పరిపాలనా విభాగం, అజ్మాయిషీ విభాగం, రెండూ పటిష్టం చేయబడ్డాయి. లోగడ వ్యవస్థలోని విద్యాధికారులు పర్వడలోనూ, కొరతలు- దీనివల్ల నిబారించబడడానికి అవకాశం ఏర్పడింది ఇంతకుముందు హైస్కూళ్లు. హయ్యర్ సెకండరీ స్కూళ్లకు సంబంధించిన అనేక పరిపాలన సమస్యలను పరిష్కరించడంలోవిశేషమయిన జాప్యం జరుగుతూ ఉండేది జిల్లా విద్యాధికారులు ప్రాంతీయ డెప్యూటీ డైరెక్టర్లు ప్రధాన కార్యాలయంలోని డెప్యూటీ డైరెక్టరు డైరెక్టర్ల మధ్య తిరిగాలు నడవడానికి వెలలు పడుతూ ఉండేది ప్రతిజిల్లాలో ఒక ప్రత్యేక జిల్లా విద్యాధికారి ఏర్పడడంవల్ల, ఆ అధికారి పేరుగా డైరెక్టరు ఆధీనంతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు జరపడానికి, నిర్ణయాలను పొందడానికి చెయడానికి అవకాశం కల్పించబడినందున వ్యవహారాలు చురుకుగా కొనసాగడానికి వీలవుతుంది జిల్లా స్థాయిలో సెకండరీ విద్యకు సంబంధించిన వివిధ పరిపాలన సమస్యలకు పరిష్కరించవలసిన జిల్లా విద్యాధికారి పై స్థాయిలో విద్యా సంస్థలకు గ్రాంటును త్వరగా మంజూరు చేయడం యోగ్యతా ప్రాతిపదికపైనూ, ఇతర స్కాలరుషిప్పులకూ దరఖాస్తులు త్వరత్వరగా మంజూరు చేయడం మొదలయిన చర్యలద్వారా పరిపాలన చురుకుగా జరగడానికి వీలయవడవచ్చు. హయ్యర్ సెకండరీపాఠశాలలపై అయితే అజ్మాయిషీ అధికారిగా ఉంటాడు పేరుకు మాత్రం ఆ పాఠశాలలు మామూలు సెకండరీ పాఠశాలలకంటే గొప్పవిగా కన్పించినా, ఆ నేత ఇతర హైస్కూళ్లవలెనే బాటికూడా బోధన పరికరాల కొరత సిబ్బంది కొరత, భవనాలకొరత ఎక్కువగానే ఉంది

పునర్వ్యవస్థీకరణ లాభాలు

సెకండరీ పాఠశాలలలో బోధన బోధనా ప్రమాణాలు మెరుగుపరచడానికి ఈ పునర్వ్యవస్థీకరణవల్ల పదవ శాలలు ఏర్పడతాయని ఆశించాం. ఈ పాఠశాలల అజ్మాయిషీ ఇటీవల మరి కొడతొక్కిడిగా, హడావుడిగా, అసంపూర్ణంగా జరుగుతోంది. ఆ అజ్మాయిషీ అధికారులు తరచి పాఠశాలల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉండడం, వారు పాఠశాల సంబంధమైన బాధ్యతలతోపాటు అనేక ఇతర బాధ్యతలు నిర్వహించవలసి రావడం ఇందుకు కారణాలుగా ఇంతవరకు పేర్కొనడం జరుగుతూ ఉండేది. రెండు మూడు దశాబ్దాల క్రిందట పాఠశాలల ఆకస్మిక అజ్మాయిషీ ఏర్పడ్డ అనుభవంగల వారికి ప్రస్తుతపద్ధతి శుద్ధ వెలాకోళంగా కనిపిస్తుంది. పునర్వ్యవస్థీకరణలో అజ్మాయిషీ ఉద్యోగులు ప్రత్యేకశాఖ (స్త్రీలు, పురుషులు)గా ఏర్పాటు చేయడంవల్ల విద్యార్థులకూ అధ్యాపకులకూ శ్రద్ధ తక్కువ బొత్తిగాలేని పాఠశాలలలో విద్యాలోధన కొంతవరకయినా మెరుగు కావడానికి అవకాశం ఉంటుందని ఆశించవచ్చు.

ప్రాథమిక విద్యారంగం

ప్రాథమిక విద్యకు సంబంధించిన ఉద్యోగులశాఖను పునర్వ్యవస్థీకరించి డెప్యూటీ ఇన్స్పెక్టర్లను, సంచాయితీ సమితులలో విద్యావిస్తరణఉద్యోగులను విడదీసి వేరువేరు ఉద్యోగులను నియమించడంవల్ల. ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యాపథకంక్రింద ప్రాథమిక పాఠశాలలలో విద్యార్థులను, విద్యార్థినులను ఎక్కువగ చేర్చడానికి పంచాయితీ రాజ్యసంస్థలక్రింద పైమరి విద్య పోత్సాహాన్ని పొందడానికి తోడ్పడవచ్చు. తోడ్పడాలి అంతేకాక ఆ పాఠశాలలలో గడిపే బోధన పక్రమంగా ఉన్నదీ, లేనిదీ తరుచుగా అజ్మాయిషీ చేయడానికి దానిలో లోపాలను తొలగించడానికి యీ మార్పు తోడ్పడుతుంది.

ఇతరరంగాలలో మాదిరిగానే విద్యారంగంలో కూడ ఇప్పటివరకు మనం చేలివిడిచి పాముచేస్తున్నామని అంగీకరించక తప్పదు.

ఇందనం సమస్య పరిష్కారం ఎలా?

ఇటీవల సంవత్సరాలలో సోవియట్ ఇంధన పరిశ్రమ గొప్ప విజయాలను సాధించింది. ఈ సంవత్సరం. గ్రామీణ ప్రజలు తమ అవసరాలకు వినియోగించేవంట చెరుకుగాకుండా 95 కోట్ల 50 లక్షల టన్నుల స్టాండర్డ్ యూనిట్ల ఇంధనాన్ని సేకరించడానికి పాటుపడుతుంది ఒక కిలోగ్రామ్ స్టాండర్డ్ ఇంధనం శాలి నప్పుడు 7 వేల కేలీలను ఇస్తుంది ఇది 1950లో సేకరించినదానికి మూడు రెట్లు 1958లో సేకరించిన దానికి రెండు రెట్లు వుంటుంది. ఇంధన పరిశ్రమ అభివృద్ధి కొగంలోనూ పాలుసు అభివృద్ధిలోనూ సోవియట్ దేశం అమెరికాను మించిపోయింది

మరొక ముఖ్య విషయాన్నికూడా మనం గుర్తుంచుకోవాలి సాంకేతికపురోగమనం మూలంగా ఇంధనపువాడకంలో నేడు ఎక్కువ అవుతుంది తక్కువ ఇంధనంతో యిదివరకు రాబట్టేటంత శక్తి రాబట్టగల్గుతాము దీనికి కొనిఉదాహరణలు యివ్వవచ్చు-రైల్వే రాబాణాలో అనిరి ఇంజన్లకు బదులు ఎలెక్ట్రిక్ ఇంజన్లు డీజిల్ యింజను ఉపయోగించడం మూలంగా సోవియట్ సప్తవర్ష పథకాలలో 1959-65లో లోలేదంతా ఇంధనం పొదుపుఅయింది. 1958తోపోలిచూస్తే 1965లో సోవియట్ రైల్వేలు 41 శాతం ఎక్కువ ఇంధనాన్ని ఉపయోగించాయి. అదే సమయంలో రైల్వేలో రవాణా అయిన సరకులు 46 శాతం ఎక్కువ అయాయి మరోలా చెప్పాలంటే ఈ సంవత్సరం ఒక్క రైల్వేలో 10 కోట్ల టన్నుల స్టాండర్డ్ యూనిట్ల ఇంధనం పొదుపు అవుతోంది

పరిశ్రమలకూడాయిదే జరుగుతోంది గత అయిదు సంవత్సరాలలోనూ పరిశ్రమలలో, సగటున ప్రతి సంవత్సరానికి 5 కోట్ల 60 లక్షల టన్నుల ఇంధనం పొదుపు అయింది

ఇంధన వినియోగంలో ఎక్కువ వేస్తున్న పొదింపవటికి దేశపు ఆర్థిక వ్యవస్థ మొత్తంగా సాధించిన ప్రగతిలో ఇంధన పరిశ్రమాభివృద్ధి వెనుకబడే వుంది దీనికి కారణం. లోగు అఖనిజ వాయువు సప్తవర్ష ప్రణాళికలో మనకున్న దానికంటే తక్కువగా రాబట్టబడ్డాయి. మరోవైపున ఇంధనాన్ని ఎక్కువ ఉపయోగించే ఇనుము ఉక్కు విద్యుచ్ఛక్తి మొదలైన పరిశ్రమలు ప్రణాళికలనుపరించి అభివృద్ధి చెందుకున్నాయి కొన్ని అనుకున్నదానికంటే ఎక్కువగానే అభివృద్ధి చెందుకున్నాయి కూడా. దీనివల్ల కొన్నిపరిశ్రమలకు జిల్లాలకు ఇంధనాన్ని సప్లయి చేయడంలో ఇబ్బందులు వచ్చాయి అందుచేత ఈ సంవత్సరంలోనూ వచ్చే కొలది సంవత్సరాలలోనూ, పరిష్కరించవలసిన ఒక అత్యంత ముఖ్యమైన సమస్య ఉద్భవించింది. అదేమిటంటే చమురు. ఖనిజ వాయువులేగాక, లోగుసుకూడా తవ్వి తీసే పనిని మరింత చురుకుగా సాగించడం.

ఇంధనాల సేకరణ

సోవియట్ దేశంలో ఇంధనాన్ని సప్లయిచేసే పద్ధతులు చాలామారాయి. 1960 శతాబ్దారంభంలో. మొత్తం సేకరించవలసే ఇంధనంలో లోగు 66 శాతం వుండేది. చమురు 17-18 శాతంగాను ఖనిజవాయువు 2 శాతంగాను వుండేవి ఈ సంవత్సరం లోగు 48 శాతానికి కొంచెం తక్కువగాను చమురు 36 2 శాతం ఖనిజవాయువు 16 1 శాతం గానూ వున్నాయి. లోగును ఇతర ఇంధనాలను తవ్వి తీయడంకంటే చమురు, ఖనిజవాయువులను తవ్వితీయడం చౌక అనే పరిగణి అందరికీ తెలిసినదే సగటున లోగును తవ్వితీయడానికయే ఖర్చులో మూడోవంతు మాత్రమే చమురును తవ్వి తీయడానికి అవుతుంది. అలాగే ఖనిజ వాయువు తీయడానికి లోగును తీయడానికయ్యే ఖర్చులో అరవ వంతుమాత్రమే అవుతుంది వాటి రవాణాకయ్యే ఖర్చు కూడా చాలా ముఖ్యమైనది రైలుబళ్ల మీద లోగును రవాణా చేయడంకంటే గొట్టాలద్వారా చమురును రవాణా చేయడం చౌక వీటన్నిటి పలితంగా పదేళ్ల క్రిందట సోవియట్ ప్రభుత్వం దేశంలో ఇంధన సప్లయి పద్ధతులను మార్చడానికి చర్యలను తీసికోవలసి వచ్చింది

ఆ పద్ధతులను మెరుగు పర్చడం మూలంగా మంచి ఫలితాలు కనిపించాయి గత పదేళ్లలోనూ ఇంధన సేకరణలో 860 కోట్ల రూబుల్సు పొదుపు అయింది అంటేగాకరవాణాలోకూడా మరి కొంత ధనం పొదుపు అయింది. ఆ పదేళ్లలోనూ మొత్తం పొదుపైన సగటు 1500-1600 కోట్ల రూబుల్సు వుంటుంది.

వచ్చే కొలది సంవత్సరాలలోనూ ఇంధన సప్లయి పద్ధతులు ఇంకా మెరుగు పర్చబడతాయి. చమురుఖనిజవాయువు ఎక్కువ సప్లయి అవుతాయి వాటితో పాటు ఇతర ఇంధనాలు ముఖ్యంగా లోగు మొదలైనవి కూడా ఎక్కువగా తవ్వి తీయబడతాయి

గొప్ప నిక్షేపాలు

సోవియట్ భూభాగంలోని సహజ ఇంధనం నిక్షేపాలలో చాలా అవసరమైనవి వుంది. ఉదాహరణకు. చౌకగా లభించే లోగ్గు నిక్షేపాలు మధ్య ఆసియాలో సేంద్రీకరింపబడి వున్నాయి సైబీరియాలోను, కజక్ స్థాన్‌లోనూ కోట కొలది టన్నుల లోగ్గు నిక్షేపాలు కనుగొనబడ్డాయి తూర్పు సైబీరియాలో ప్రవహించే నదులమీది చాలా జల విద్యుచ్ఛక్తి తీయవచ్చు అంగారా ఎనిసి నదులపై ఇప్పుడు నదులగా కొన్ని జల విద్యుత్ కేంద్రాలు నిర్మింపబడుతున్నాయి కుప్పలుగా చెప్పాలంటే సోవియెట్ దేశంలోనున్న ఇంధనపు విద్యుత్ వనరులలో 90 శాతం ఆసియా ఖండంలో నున్న సోవియట్ భూభాగంలోనే వున్నాయి. యూరప్‌తో పాటు యూరప్ ఖండానికి చెందిన సోవియట్ భూభాగంలోఉన్న వనరులు 10 శాతం కంటె తక్కువే వున్నాయి.

అదే సమయంలో యూరప్ ఖండానికి చెందిన సోవియట్ భూభాగపు మొత్తం ఇంధనంలో 80శాతం ఉపయోగించుకుంటోంది ఉదాహరణకు సైబీరియాలోని కజక్ సెట్ ప్రాంతంనుంచి యూరల్ పోల్గా ప్రాంతాలకు వేలాది కిలోమీటర్ల దూరానికి లక్షల టన్నుల లోగ్గు తీసుకొని రావడం జరుగుతోంది.

300-400 కిలోమీటర్లకు మించి ఎక్కువ దూరాలకు పెద్దపెద్ద ఇంధన సరకులను చేరవేయడమనేది రెండు సందర్భాలలో మాత్రమే ఆర్థికంగా సమరసీయ మవుతుంది మొదటిది ఆ ఇంధనం చాలా చౌకగా లభించేదై వుండాలి దానిని తవ్వితీయడం తేలిక అవాలి సోవియట్ పశ్చిమ ప్రాంతాలలో అలా జరుగుతోంది.

అయినప్పటికీ ఇది ఒకవిషయమాత్రమే ఉపయోగించే ప్రదేశాలకు ఇంధనాన్ని సరళతర చేయడంలో గొట్టాలద్వారా సరఫరా చేయడంలాంటి కొత్త పద్ధతులను సమర్థవంతంగా వినియోగించడం అవసరం. సప్లయి ప్రణాళిక కాలంలో అవి పెద్ద ఎత్తున నిర్మించబడ్డాయి ఉదాహరణకు మధ్య ఆసియానుండి యూరల్స్‌లోని పరిశ్రమలకు ఖనిజవాయువును చౌకగాసప్లయి చేసే గొట్టాలు అమర్చబడ్డాయి ఈ సంవత్సరం అదే మార్గంలో రెండవ పైపులైను నిర్మాణం పూర్తి అవుతుంది వచ్చేలోపల సంవత్సరాలలోనూ మధ్య ఆసియానుండి యూరపియన్ సోవియట్ ప్రాంతాలకు ఇంకా ఎక్కువ ఖనిజవాయువును సరఫరాచేయగల పెద్ద గొట్టాలను అమర్చడానికికూడా నిర్ణయించబడింది

కాని ఇంతటతోనే. సైబీరియాలోనూ మధ్య ఆసియాలోను, కజకస్తాన్‌లోను లభించే చౌక ఇంధనాన్ని ఉపయోగించుకునేఅవకాశాలన్నీఅంతంకావు

విధివంచితుడు

(కీ॥ పెతి తకుబాయి)

ఒంటరిగా బాధతో మెలికలు తిరిగిపోతున్న రాజుకి శ్రీధర్ రాక "రిలీఫ్ నిచ్చింది శ్రీధర్ అందమయిన యువకుడేకాదు ఎప్పుడూ అమాయకంగా నవ్వుతూ పలకరిస్తుంటాడు అతన్ని చూసి రాజుకి ఈర్ష్యపడేవారుకేవా శ్రీధర్ కలువు నొలుతనం పరిశ్రమ మరుగునపడిపోయింది.

మర్నాడే డ్యూటీలో జాయిన్ అయ్యాడు శ్రీధర్ ఇదివరకు వెళ్ళి ఆఫీసరుఉన్నాడో అడ్రెసుతీసుకున్నాడు వారం రోజులు ఇట్టే గడిచిపోయాయి

"మగ పెళ్ళివారి జాబితా వాళ్ళు ఇచ్చేసిట్టుంటాలేదుట, మళ్ళీ ప్రక్కింటి పిన్నిగారు చెబుతుంటే విన్నాడు రాజు

రాజూ! నీ బాధనంతా తెలుసుకోవాలన్నా "శ్రీధర్ ఒకరోజున అడిగాడు శ్రీధర్ కి రాజుకిమధ్య గౌరవపదాలు